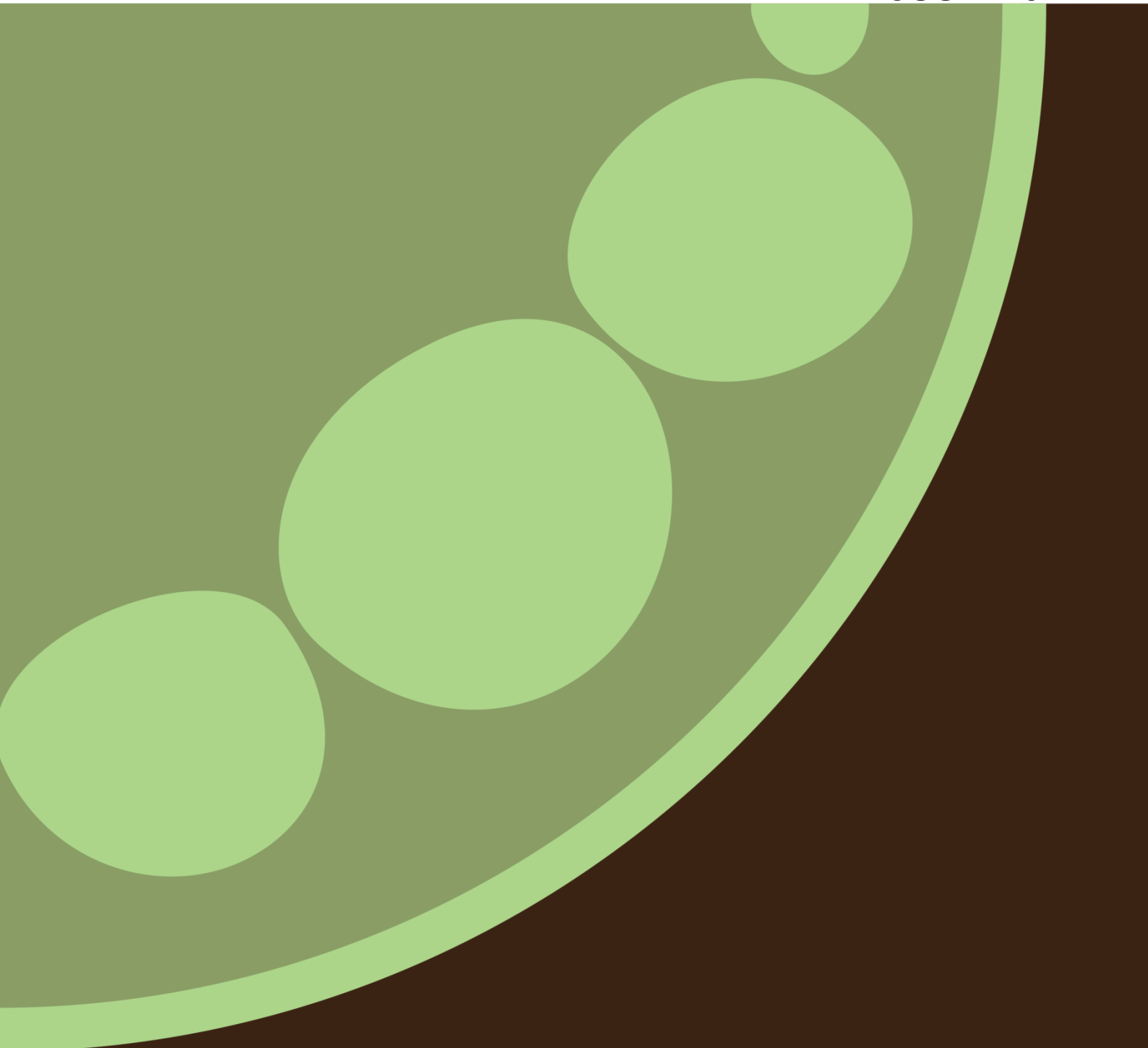

EESTI TOIDUKAUPADE POSITSIOON SISETURUL

JUUNI 2014

TURU-ÜLEVAADE

AGRISEIRE

TNS EMOR

Uuringu eri etappides osalesid ja olid vastutavad:

Aivar Voog, Gerda Möller, Meeli Põldma, Maire Nõmmik

Tellijapoolne kontaktisik: Aleksander Vukkert

AS Emor

Tammsaare Ärikeskus

A. H. Tammsaare tee 47

11316 Tallinn

t: +372 626 8500

f: +372 626 8501

emor@emor.ee

www.emor.ee

Töö on teostatud Eesti Põllumajandusministeeriumi tellimusel.

©TNS Emor

SISUKORD

Sissejuhatus	3
Eesti toidukaupade positsioon siseturul	
Eesti toidukaupade positsioon siseturul - kokkuvõte	4
Joonis 1: Kodumaise kauba osatähtsus sortimendis	6
Joonis 2: Kodumaise kauba osatähtsus käibes	7
Tabel 1: Eesti toiduainete hinnaerinevused võrreldes imporditudainetega.....	8
Piim ja piimatooted	
Piim ja piimatooted	9
Tabel 2: Sortimendi laius kauplustes: piimatooted	13
Joonis 3: Kodumaise ja imporditud toodete osakaal: piimatooted.....	15
Joonis 4: Kodumaise ja imporditud toodete osakaal: piimatooted.....	15
Joonis 5: Pakkujad tootjamaade lõikes: piimatooted	16
Tabel 3: Jaehinnad kauplustes: piimatooted	17
Tabel 4: Jaehinnad vastavalt tootjamaale: piimatooted.....	18
Liha ja lihatooted	
Liha ja lihatooted	19
Tabel 5: Sortimendi laius kauplustes: lihatooted	23
Joonis 6: Kodumaise ja imporditud toodete osakaal: lihatooted.....	25
Joonis 7: Kodumaise ja imporditud toodete osakaal: lihatooted.....	25
Joonis 8: Pakkujad tootjamaade lõikes: lihatooted	26
Tabel 6: Jaehinnad kauplustes: lihatooted	27
Tabel 7: Jaehinnad vastavalt tootjamaale: lihatooted.....	28
Teraviljatooted	
Teraviljatooted	29
Tabel 8: Sortimendi laius kauplustes: teraviljatooted.....	32
Joonis 9: Kodumaise ja imporditud toodete osakaal: teraviljatooted	34
Joonis 10: Kodumaise ja imporditud toodete osakaal: teraviljatooted	34
Joonis 11: Pakkujad tootjamaade lõikes: teraviljatooted	35
Tabel 9: Jaehinnad kauplustes: teraviljatooted.....	36
Tabel 10: Jaehinnad vastavalt tootjamaale: teraviljatooted	37

Joogid

Joogid	38
Tabel 11: Sortimendi laius kauplustes: joogid	40
Joonis 12: Kodumaise ja importtoodete osakaal: joogid.....	42
Joonis 13: Kodumaise ja importtoodete osakaal: joogid.....	42
Joonis 14: Pakkujad tootjamaade lõikes: joogid	43
Tabel 12: Jaehinnad kauplustes: joogid	44
Tabel 13: Jaehinnad vastavalt tootjamaale: joogid.....	45

Muud toidukaubad

Muud toidukaubad	46
Tabel 14: Sortimendi laius kauplustes: muud toidukaubad	49
Joonis 15: Kodumaise ja importtoodete osakaal: muud toidukaubad.....	51
Joonis 16: Kodumaise ja importtoodete osakaal: muud toidukaubad.....	51
Joonis 17 Pakkujad tootjamaa lõikes: muud toidukaubad	52
Tabel 15: Jaehinnad kauplustes: muud toidukaubad	53
Tabel 16: Jaehinnad vastavalt tootjamaale: muud toidukaubad	54

Sissejuhatus

Uuringu „Eesti toidukaupade positsioon siseturul 2014“ eesmärgiks oli sarnaselt varasematele aastatele selgitada välja

- kauplustes pakutavate toidu- ja joogikaupade sortimendi laius ning importkaupade osakaal kaupluste sortimendis;
- kodumaiste ja importkaupade hinnatase ning
- kodumaiste ja importkaupade osatähtsus kaupluste käibes.

TNS Emor on uuringut läbi viinud alates 2012. aastast.

Sarnaselt varasematele aastatele kasutati andmete kogumiseks järgmist metoodikat:

- sortimendi- ja hinnavaatlus teostati 26 kaupluses üle Eesti, sh neljas Tallinna hüpermarketis, kahes Tallinna väiksemas toidupoes, üheksas suure linna poes ning üheteistkümnes väiksema linna ning maa-asula poes. Kaupluste valiku aluseks on jaekettide ligikaudsed turuosad Eestis.
- Vaatluse all oli 27 kaubagrupperi, mis on aruandes omakorda jaotatud 5 rühma:
 1. piim ja piimatooted: piim, juust, sulatatud juust, jogurt, kohupiim, või, jäätis;
 2. liha ja lihatooted: veise-, sea- ja linnuliha; lihakonservid; keedu- ja suitsuvorstid ning suitsuliha;
 3. teraviljatooted: leib, nisujahu, küpsised, makaronitooted, kaerahelbed;
 4. joogid: õlu, viin ja mahl;
 5. muud toidukaubad: margariin, toiduõli, konservkurk ning värsked kurk ja tomat.
- Igas kaupluses fikseeris TNS Emori vaatleja kõikides eespool nimetatud kaubagrupperites kõik tootenimetused, kaupade tootjamaa ning hinna. Tootjamaa määrati kindlaks pakendil esitatud tootjamaa järgi. Kodumaise kaubana käsitleti Eestis asuva töötaja poolt toodetud kaupa.
- Andmete kvaliteedi tagamiseks korraldati enne vaatluse algust eelmise aasta uuringu ankeedid ning teostati vaatlejate koolitus.

Vaatlused viidi läbi perioodil 14.04.-09.05.2014.

Lisaks sortimendi- ja hinnavaatlusele kauplustes saadeti kuuele kauplusteketile päring eestimaist päritolu toodangu osakaalu kohta. Päringule vastas viis kauplusteketti ning aruandes on esitatud kauplustekettide kodumaise toodangu kaalutud osatähtsus müügikäibe alusel.

Võrreldes varasemate aastatega täpsustati osade kaubagrupperite mõisteid, täpsemad sortimendi- ja hinnavaatluse valikukriteeriumid on kirjeldatud iga kaubagrupperi alalõigus; samuti fikseeriti kõikide toodete hinnad. Võrreldavuse tagamiseks on aruandes läbivalt korrigeeritud 2013. aasta andmeid.

Eesti toidukaupade positsioon siseturul

Eesti toidukaupade positsioon siseturul - kokkuvõte

TNS Emori poolt 2014. a aprillis läbi viidud sortimendi- ja hinnavaatluse käigus kaardistatud tootegruppides oli kodumaiste toodete osakaal sortimendis keskmiselt 60%. Võrreldes 2013. a on kodumaiste kaupade osakaal Eesti jaekaubanduse sortimendis veidi tõusnud – siis moodustasid kodumaist päritolu toidukaubad 57% sortimendist. Jaekettide esindajad hindavad kodumaise kauba osakaaluks rahalises käibes 62% (2013. a kohta; antud osakaal on võrreldes 2012. a tõusnud (56%)).

Sarnaselt kahele eelnevale aastale oli vaadeldud tooterühmade sortimendis kodumaiste toodete osakaal suurim leibade kategoorias, kus ei tuvastatud ühtegi importtoodet. Sarnaselt varasematele uuringutele on Eestis valmistatud toiduainete osakaal väga kõrge ka suitsuvorstide ning keeduvorstide ja viinerite kategoorias (92-96%). Kõige väiksem oli eestimaise toodangu osakaal makaronitoodete (6%) ning margariini (6%) kategooriates.

Vaadates kodumaiste kaupade osakaalu jaekettide rahalises käibes 2013. a kohta, selgub, et suurima osakaaluga on kodumaine toodang leiva (96%), keeduvorstide/viinerite (92%), suitsuvorstide (92%), piima (90%) ning kohupiima (90%) kategooriates. Väikseim oli kodumaise toodangu osakaal makaronitoodete (6%) ning margariini käibes (6%). Kui võrrelda tulemusi 2012. a kohta, selgub, et suurim muutus kodumaise toodangu osatähtsuse suurenemise suhtes on toimunud sulatatud juustu, nisujahu, konservkurgi ning keeduvorstide/ viinerite kaubagruppides (kasv vahemikus 15-18%); suurim langus on aga toimunud küpsiste ning margariini kaubagruppides, kus kodumaise toodangu osatähtsus on langenud vahemikus 8-12%.

Eestimaist päritolu **piimatoodete** osakaal käesoleva aasta sortimendivaatluse põhjal on keskmiselt 76% ning see osakaal on jäänud eelmise aastaga võrreldes samaks; kõige enam müüakse poodides kohalikku kohupiima ning kõige vähem Eestis toodetud sulatatud juustu ning jäätist. Kaupmeeste hinnangul moodustasid 2013. a kohalikud piimatooted kogu piimatoodete müügikäibest keskmiselt 81% ning võrreldes 2012. a on see osakaal tõusnud.

Võrreldes 2013. a läbi viidud sortimendivaatlusega on käesoleva aasta uuringu põhjal suurenenud piima, juustu, sulatatud juustu ning juustu sortiment, veidi vähenenud aga või, kohupiima ning jäätise sortiment. Kõikide piimatoodete hinnad on eelmise aasta hinnavaatlusega võrreldes tõusnud, kõige enam on tõusnud sulatatud juustu ning jogurti hind, vähem aga või, piima ning juustu hind.

Eestimaist päritolu **lihatoodete** osakaal käesoleva aasta sortimendivaatluse põhjal on keskmiselt 83% ning see osakaal pole eelmise aastaga võrreldes muutunud. Kõige enam müüakse poodides kohalikku keeduvorsti/ viinerit ning suitsuvorsti, kõige vähem linnuliha ning lihakonserve. Kaupmeeste hinnangul moodustasid 2013. a kohalikud lihatooted kogu lihatoodete müügikäibest keskmiselt 78% ning võrreldes 2012. a on see osakaal tõusnud.

Võrreldes 2013. a läbi viidud sortimendivaatlusega ei ole lihatoodete sortiment tervikuna kasvanud. Tõusnud on kodumaise sealiha, lisakonservi, keeduvorsti/viineri, suitsuvorsti ja suitsuliha valik kauplustes, langenud on kohaliku veise- ja linnuliha valik. Lihatoodete hinnad on võrreldes 2013. a hinnavaatlusega kõikides tooterühmades tõusnud (hinnatõus jääb vahemikku 1-12%); kõige enam on tõusnud suitsuliha hind.

Eestimaist päritolu **teraviljatoodete** osakaal käesoleva aasta sortimendivaatluse põhjal on keskmiselt 48% ning see osakaal pole eelmise aastaga võrreldes muutunud. Kõik poodides müüdav leib on eestimaist päritolu; kõrge on ka kohaliku nisujahu osakaal. Makaronide puhul on kohalik toodang endiselt marginaalne. Kaupmeeste hinnangul moodustasid 2013. a kohalikud teraviljatooted kogu teraviljaoodete müügikäibest keskmiselt 46% ning võrreldes 2012. a pole see osakaal tõusnud.

Teraviljatoodete sortiment on tervikuna võrreldes 2013. a sortimentivaatlusega laienenud; kui nisujahu ja kaerahelveste puhul on tõusnud nii kohalik kui ka importtoodang, siis küpsiste puhul on kohaliku toodangu valik vähenenud ja importtoodang suurenenud. Kauplustesse on lisandunud kohaliku makaroni sorte. Teraviljatoodete hinnad on võrreldes 2013. a hinnavaatlusega keskmiselt püsinud stabiilsena; siiski on märkimisväärselt (12%) kallinenud nisujahu, teistes tooterühmades on muutused oluliselt väiksemad.

Kohaliku õlle ja viina osakaal on käesoleva aasta sortimendivaatluse tulemusena 48% ning see osakaal on eelmise aastaga võrreldes jäänud samaks. Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik viin ja õlu kogu viina ja õlle müügikäibest keskmiselt 77% ning võrreldes 2012. a on see osakaal tõusnud.

Kodumaine mahl moodustab kogu mahla sortimendist sortimendivaatluse põhjal kolmandiku ja see osakaal pole muutunud.

Õlle, viina ja mahla hind on 2013. a hinnavaatlusega võrreldes tõusnud keskmiselt 6%.

Kodumaiste **taimeraskvoodete** (margariin ning toiduõli) osakaal on käesoleva aasta sortimendivaatluse tulemusena keskmiselt 6% ning see osakaal on võrreldes eelmise aastaga veidi langenud. Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik toiduõli ja margariin müügikäibest 14% ning võrreldes 2012. a on see osakaal langenud.

Taimeraskvoodete sortiment võrreldes 2013. a sortimendivaatlusega on tervikuna langenud; enam on langenud margariinitoodete valik ning üldjoontes samaks on jäänud toiduõli valik kauplustes.

Taimeraskvoodete hinnad on aastaga langenud keskmiselt 7%, enam on odavnenud Eesti päritolu toiduõli ja margariin.

Kodumaise **värske kurgi ja tomati** osakaal on käesoleva aasta sortimendivaatluse tulemusena keskmiselt 31% ning see osakaal on võrreldes eelmise aastaga jäänud samaks. Siiski saab välja tuua, et kodumaise värske tomati valik ja osakaal on laienenud; kohaliku värske kurgi valik ja osakaal aga veidi vähenenud. Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik värske kurk ja tomat müügikäibest 32% ning võrreldes 2012. a on see osakaal tõusnud.

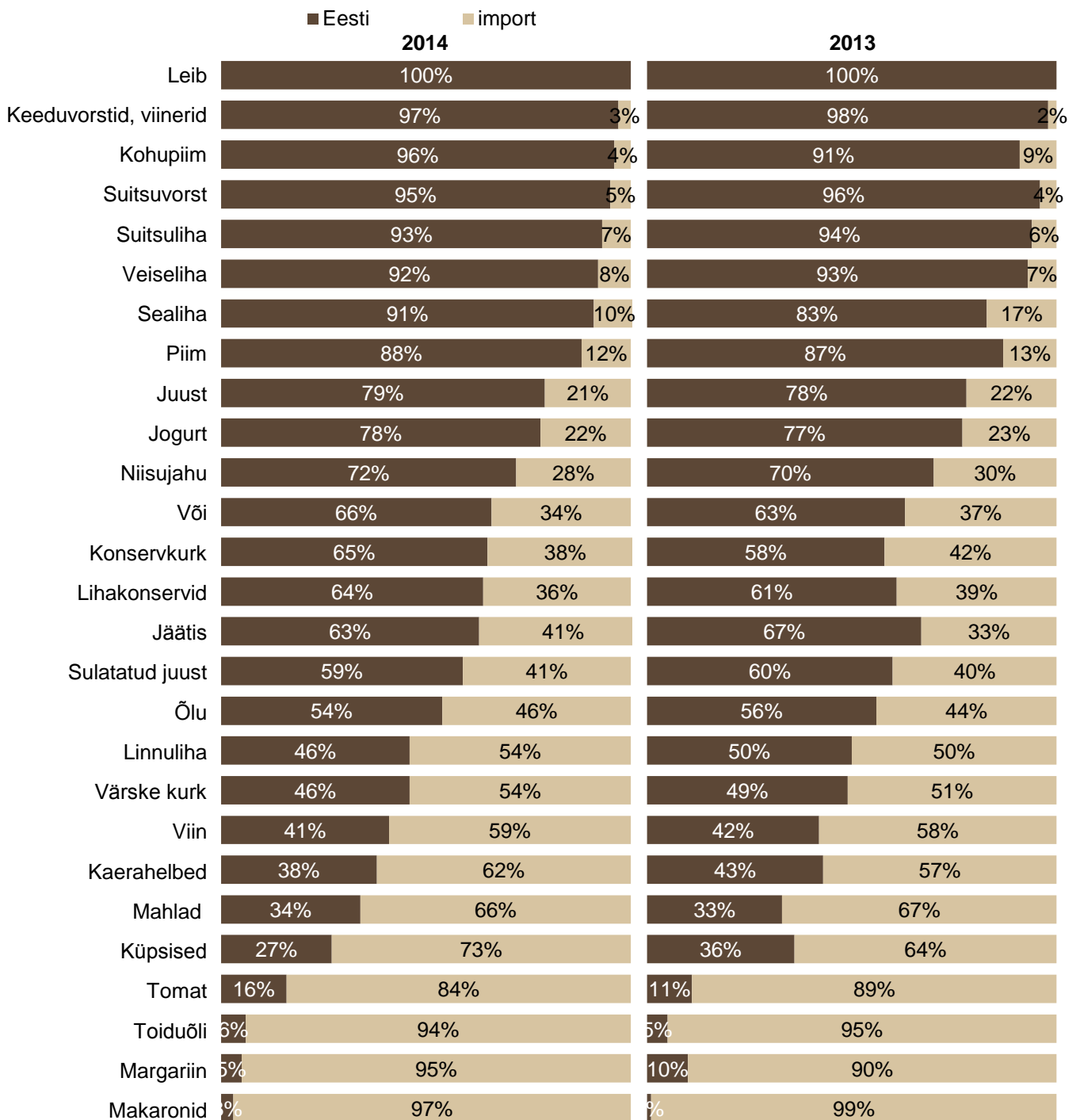
Värske kurgi ja tomati hind on langenud keskmiselt 13%; enam on odavnenud importkurk ja -tomat.

Kodumaise **konservkurgi** osakaal on käesoleva aasta sortimendivaatluse tulemusena keskmiselt 65% ning see osakaal on eelmise aastaga võrreldes kasvanud. Tõusnud on nii konservkurgi sortiment kui ka hind.

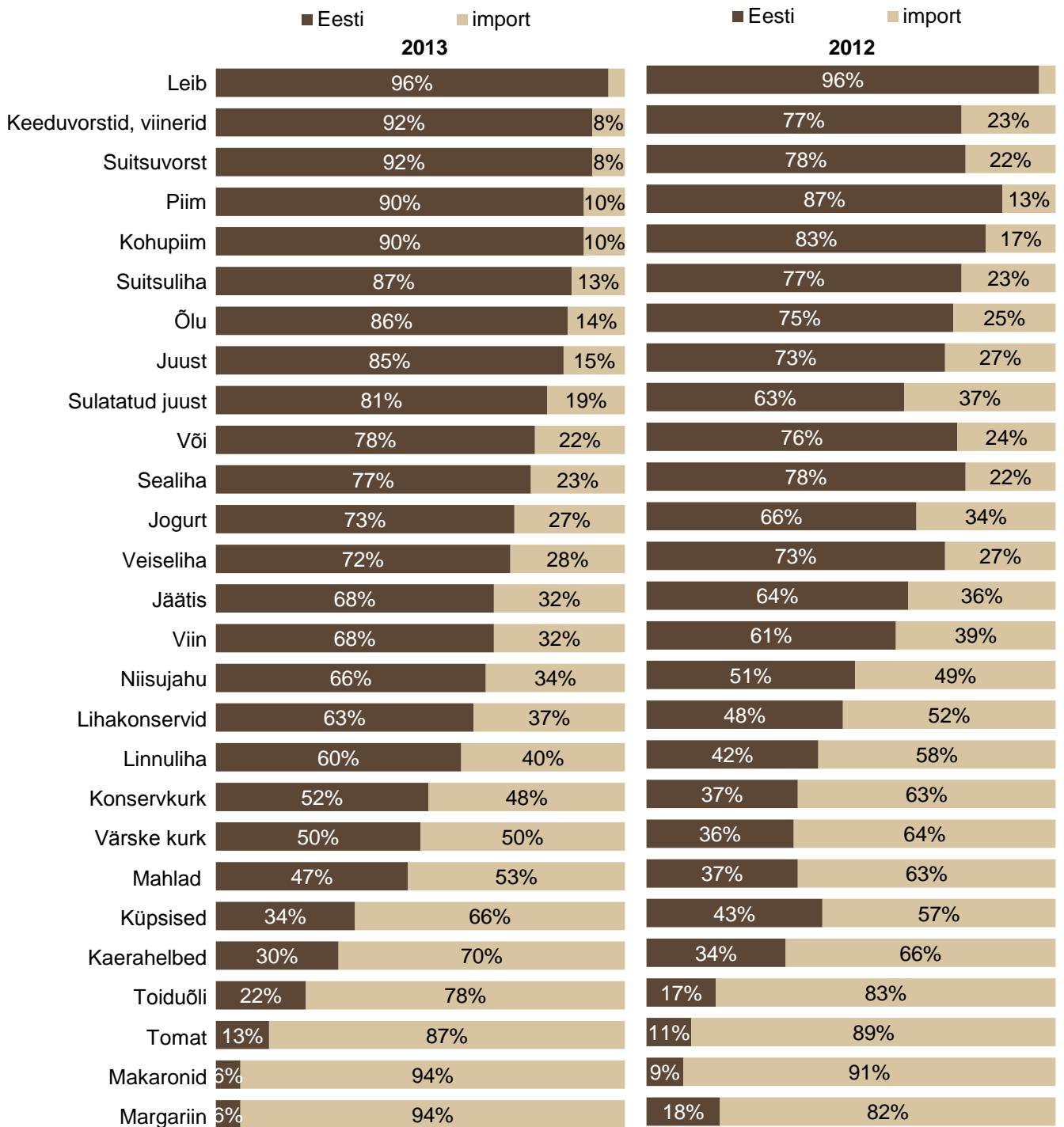
Eesti toidukaupade positsioon siseturul

Kodumaise kauba osatähtsus sortimendis
(nimetuste alusel)

Joonis 1

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi- ja hinnavaatlus

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi- ja hinnavaatlus, jaekettide esindajate andmed

	2014			2013		
	import	eesti	erinevus	import	eesti	erinevus
Piim	0,55	0,61	10%	0,49	0,57	16%
Juust	9,57	8,34	-13%	9,72	7,72	-21%
Sulatatud juust	6,92	6,67	-4%	6,04	6,02	0%
Jogurt	3,03	3,05	0%	3,03	2,39	-21%
Või	8,20	8,14	-1%	8,28	7,98	-4%
Kohupiim	4,14	3,41	-18%	4,00	3,12	-22%
Jäätis	2,10	2,70	29%	2,61	2,22	-15%
Veise-liha	7,75	11,19	44%	8,44	10,09	20%
Sealiha	5,33	5,99	12%	4,82	6,04	25%
Linnuliha	6,13	6,59	7%	6,44	6,21	-4%
Liha-konservid	4,24	5,75	36%	4,13	6,11	48%
Keedu-vorst	3,64	4,65	28%	2,12	4,28	102%
Suitsu-vorst	10,01	9,17	-8%	9,67	8,24	-15%
Suitsuliha	8,16	8,02	-2%	7,04	7,19	2%
Nisujahu	0,72	0,84	17%	0,64	0,76	19%
Kaerahelbed	1,75	1,87	7%	1,90	1,80	-5%
Leib	-	1,89	-	-	1,86	-
Küpsised	5,17	4,27	-18%	5,43	3,81	-30%
Makaronid	2,31	1,78	-23%	2,44	-	-
Õlu	2,06	1,78	-13%	2,06	1,68	-18%
Viin	21,19	16,32	-23%	21,52	14,53	-32%
Mahl	1,70	1,14	-33%	1,41	1,22	-14%
Margariin	3,00	3,03	1%	2,72	5,69	109%
Toiduõli	2,47	2,04	-17%	2,59	2,48	-4%
Konservkurk	2,48	2,71	9%	1,79	3,13	75%
Värske kurk	1,17	2,43	107%	1,77	2,68	52%
Tomat	1,86	4,66	151%	2,00	4,24	112%

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi- ja hinnavaatlus

TNS

Piim ja piimatooted

Piim ja piimatooted

Joogipiim

Piima tooterühma sortimendi- ja hinnavaatluse kriteeriumid käesolevas uuringus on:

- sordimendivaatluse alla kuulusid lehmapiimad erinevates pakendites (pudel, purepakk, kile); vaatluse alla ei kuulunud kitsepiimad, samuti taimset päritolu piimad (sojapiim, kookospiim jms) ning hapendatud piimatooted ja piimajoogid;

- hinnavõrdlusena on aruandes esitatud kilepakendis 2,5% lehmapiimad.

Joogipiima sortiment on aastaga kasvanud 11% (nimetuste arv keskmiselt kauplustes käesoleval aastal 10,8; eelmisel aastal 9,7), kusjuures tõusnud on kodumaise joogipiima sortiment, importtoodete nimetuste arv on jäänud samaks (tabel 2). Kodumaise joogipiima osakaal on 88% (2013. a 87%) (joonis 3). Lisaks Eestis toodetud piimale on sortimendis suurema osakaaluga veel Lätis toodetud piim (5%) (joonis 5), langenud on Soomest pärit piima osakaal (5% 2013. a ning 1% 2014. a) (joonis 5).

Kilepakendis 2,5% lehmapiima hind on aastaga kallinenud 6% (2013. a 0,57 €/l ning 2014. a 0,6 €/l) (tabel 3). Hinna tõusule on oluliselt kaasa aidanud Läti päritolu piima hinna tõus (2013. a 0,49 €/l ning 2014. a 0,55 €/l) (tabel 3). Läti päritolu piima müüsid uuringu kohaselt kaubamärgid Armas, Rimi ning Alpenrose.

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik piim kogu piima müügikäibest 90% ning see osakaal on 2012. a võrreldes veidi tõusnud (joonis 4).

Juust

Juustu tooterühma sortimendi- ja hinnavaatluse kriteeriumid käesolevas uuringus on:

- sordimendivaatluse alla kuulusid ainult kõvad ning poolkõvad naturaaluustud (tükeldatud/pakendatud, viilutatud ning kaaluga juustud). Vaatluse alla ei kuulunud pehmed juustud (hallitusjuustud, kitse- ja lambapiimajuustud, toorjuustud, soolveejuustud, *mascarpone*, *mozzarella* jms), samuti snäkstooted juustust (juustupatsid, -ribad) ning mistahes sorti riivitud juustud.

- Hinnavõrdlusena on aruandes esitatud enam levinud naturaaluustud nii lahtisena kui ka pakendatult, v.a väike- (< 200 gr) ja viilutatud pakendid.

Juustu sortiment on aastaga kasvanud 5% (nimetuste arv keskmiselt kauplustes 2014. a 67, 2013. a 63,7), sealjuures on veidi enam (7%) tõusnud kodumaise juustusortide keskmine arv (7%) ning langenud välismaiste juustusortide keskmine arv kaupluses (-3%) (tabel 2). Eesti juustu osakaal nimetuste alusel on jäänud samaks (2014. a 79% ning 2013. a 78%) (joonis 3). Enim välismaise juustu sorte pärineb Hollandist (4%), samuti Itaaliast (3%) ning Leedust (3%) (joonis 5).

Juustu hind (kõik kaardistatud juustud, v.a väikepakendid ja viilutatud juustu pakendid) on aastaga tõusnud 6% (2013. a 8,01 €/kg ning 2014. a 8,5 €/kg), hinnatõus on toimunud Eesti päritolu juustu arvelt (Eesti päritolu juustu hinnatõus on 8%, samal ajal kui välismaise juustu keskmine hind on veidi langenud (-2%) (tabel 3). Nii näiteks maksis kalleim Eesti päritolu juust, Valio Kuninga Gouda Pidupäeva juust 2013. a uuringu põhjal keskmiselt 11,75 €/kg ning 2014. a 13,50 €/kg.

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik juust kogu juustu müügikäibest 85% ning see osakaal on 2012. a võrreldes tõusnud (joonis 4).

Sulatatud juust

Sulatatud juustu sortimendi- ning hinnavaatluse kriteeriumid käesolevas uuringus on:

- sortimendivaatluse alla kuulusid ainult sulatatud juustud (ingl *processed cheese*), ka lisanditega (pipar, pähklid vms), samuti sulatatud juustu viilud. Vaatluse alla ei kuulunud muud määritavad juustud: määrdejuust, võie, võideks, võidel, sulatatud võileivamääre, kreemjuust, sulatatud juustulaadne toode, *mascarpone*, *ricotta* juust, kitse- ja lambapiima toorjuust jms;
- hinnavõrdlusena on aruandes esitatud kõik määritavad sulatatud juustud, hinnavõrdlusele ei kuulu viilutatud sulajuustud.

Sulatatud juustu sortiment on aastaga kasvanud 21% (sulatatud juustu nimetuste arv keskmiselt kauplustes käesoleval aastal 18,5; eelmisel aastal 15,3), kodumaisele võrreldes on veidi enam tõusnud sulatatud importjuustu sortiment (tabel 2). Kodumaise sulatatud juustu osakaal on 59% (2013. a 60%) (joonis 3). Importkaubast pärineb protsentuaalselt kõige enam sulatatud juustu Saksamaalt (10%) (nt kaubamärk Zott Toasty) ning Soomest (8%) (nt Valio Atleet ning Valio Kaval Antsu sulatatud juustud, samuti Silva sulatatud juust).

Sulatatud juustu hind on aastaga tõusnud 12% (käesoleva uuringu kohaselt oli sulatatud juustu keskmine kilohind 6,74 €, 2013. a 6,03 €) (tabel 3). Eesti päritolu sulatatud juustu hind on tõusnud 11%, välismaist päritolu sulatatud juust on kallinenud aga 14% (tabel 3). Nii näiteks maksis Soome päritolu Valio Atleet Kaval Antsu sulatatud juust keskmiselt 2013. a 4,42 €/kg, käesoleval aastal aga keskmiselt 6,11 €/kg.

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik sulatatud juust kogu sulatatud juustu müügikäibest 81% ning see osakaal on 2012. a võrreldes oluliselt tõusnud (joonis 4).

Jogurt

Jogurti sortimendi- ning hinnavaatluse kriteeriumid käesolevas uuringus on:

- sortimendivaatluse alla kuulusid ainult tootenimetust "jogurt" kandvad tooted erinevates pakendites, sh maitsestatamata ja maitsestatatud jogurtid. Vaatluse alla ei kuulunud jogurtit sisaldavad muud toiduained: jogurtimaius, -dessert, -kreem; samuti jogurtijook (nt Actimel, Jänks), jogurti-*shake*, lisanditega (krõbuskid, krõbinad, helbed, pallid jms) jogurtid, mittelehmapiimast tehtud jogurtid (sojajogurt jm). Samuti ei kuulu vaatluse alla hapsid, hapupiimajoogid jms.
- hinnavõrdlusena on aruandes esitatud 0,5 kg ja väiksemates pakendites erinevate maitsetega piima- ja koorejogurtid.

Jogurtite sortiment on aastaga kasvanud 12% (jogurtite nimetuste arv keskmiselt kauplustes käesoleval aastal 66,2; eelmisel aastal 59), Eesti päritolu jogurtite nimetuste arv on keskmiselt tõusnud 13%, välismaist päritolu jogurtite arv on keskmiselt tõusnud 8% (tabel 2). Kodumaise jogurti osakaal käesoleva uuringu põhjal on 78% (2013. a 77%) (joonis 3). Importjogurtist pärineb protsentuaalselt kõige enam tooteid Poolast (11%), nt kaubamärgid Rimi, Alpenrose ning Danone Activia.

Jogurti hind on aastaga tõusnud 19% (jogurti kilohind käesoleva uuringu põhjal on 3,04 €, eelmisel aastal aga 2,57 €), hinnatõus on toimunud Eesti päritolu jogurti arvelt, importjogurti hind on jäänud samaks (tabel 3). Jogurtite sortimenti on lisandunud olulisel määral kallima hinnaklassiga koorejogurteid: 2013. a moodustasid koorejogurtid Eesti jogurtist 14%, käesoleval aastal aga juba 32%. Samuti on sortimenti lisandunud kallima hinnaklassiga Kreeka jogurteid, nt Farmi Kreeka jogurt erinevate lisanditega keskmise kilohinnaga 4,6 €.

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik jogurt kogu jogurti müügikäibest 73% ning see osakaal on 2012. a võrreldes tõusnud (joonis 4).

Või

Või sortimendi- ning hinnavaatluse kriteeriumid käesolevas uuringus on:

- sortimendivaatluse alla kuulusid kõik lehmapiimakoorest valmistatud vähemalt 80% rasvasusega võid erinevates pakendites (nii karpi kui ka paberisse pakendatud), ka lisanditega või (nt sool, ürdid). Vaatluse alla ei kuulunud kitse- jm loomapiimavõi; võilaadsed tooted nagu võie, võideks, võidel ning taimset päritolu võid (nt kakaovõi, kookosrasv jne).
- hinnavõrdlusena on aruandes esitatud enam levinud lehmapiimast valmistatud vähemalt 82% rasvasisaldusega võid.

Või sortiment on aastaga kahanenud 7% (või nimetuste arv keskmiselt kauplustes käesoleval aastal on 9,4; eelmisel aastal 10), kahanenud on importvõi keskmine nimetuste arv kauplustes (tabel 2). Kodumaise või osakaal kogusortimendist on 66% (joonis 3). Importvõist pärineb protsentuaalselt kõige enam tooteid Soomest (14%) (joonis 5), nt Valio Eila ning Valio Meiereivõi, samuti Maitomaan või.

Või hind on üldjoontes jäänud samaks (käesoleva uuringu põhjal maksis või keskmiselt 8,16 €/kg, 2013. a 8,09 €/kg) (tabel 3). Importvõist on kõige enam aastaga kallinenud Soome või (tabel 4), nii näiteks maksis 2014. a Valio soolata meiereivõi 500 gr pakk keskmiselt 4,27 €, 2013. a aga 3,92 €.

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik või kogu või müügikäibest 78% ning see osakaal on 2012. a võrreldes jäänud üldjoontes samaks (joonis 4).

Kohupiim

Kohupiima sortimendi- ning hinnavaatluse kriteeriumid käesolevas uuringus on:

- sortimendivaatluse alla kuulusid ainult tootenimetust "kohupiim" kandvad tooted (sh *riccota* kohupiim) ja kohupiimapastad, ka lisanditega kohupiimad. Vaatluse hulka ei kuulunud kohukesed, kohupiimadesserdid, -kreemid, -hõrgutised, -vormid jm magustoidud kohupiimast; samuti pudingud ning piimakissellid.

- Hinnavõrdlusena on aruandes esitatud 250 gr pakikohupiimad.

Kohupiima sortiment on üldjoontes aastaga jäänud samaks: 2014. a sortimendivaatluse käigus kaardistati Eesti kauplustes keskmiselt 15,5 nimetust kohupiima kaupluse kohta, 2013. a oli see number 15,0. Kui Eesti päritolu kohupiima nimetuste arv on jäänud üldjoontes samaks, siis langenud on importkohupiima nimetuste keskmine arv kaupluse kohta (tabel 2). Eesti päritolu kohupiima osakaal on 96% (joonis 3).

250-grammise pakikohupiima hind on aastaga tõusnud 8% (2013. a oli keskmine kilohind 3,23 €, 2014. a 3,47 €), veidi enam on kallinenud kodumaine ning vähem importkohupiim (tabel 3). Näiteks maksis Eesti päritolu Farmi lahja lisanditeta kohupiim 2013. a keskmiselt 3,43 €/kg, 2014. a aga 4,29 €/kg.

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik kohupiim kogu kohupiima müügikäibest 90% ning see osakaal on 2012. a võrreldes tõusnud (joonis 4).

Jäätis

Jäätise sortimendi- ning hinnavaatluse kriteeriumid käesolevas uuringus on:

- sortimendivaatluse alla kuulusid ainult perepakendis (400 ml ja enam) lehmapiimast valmistatud jäätised. Vaatlusesse ei kuulunud muudes pakendites jäätised (pulga-, koonus-, vahvlitops, batoon jms). Samuti ei kuulunud vaatluse alla mahla-, riisi- jms taimset päritolu jäätised, sorbetid ning jäätisetordid.

- Hinnavõrdlusena on aruandes esitatud enam levinud 0,8-1 l vaniljejäätised.

Jäätise sortiment on aastaga vähenenud 5%: 2014. a sortimendivaatluse käigus kaardistati Eesti kauplustes keskmiselt 38,9 nimetust jäätist kaupluse kohta, 2013. a oli vastav näitaja 40,9 (tabel 2). Vähenenud on Eesti ning veidi tõusnud välismaiste perejäätiste keskmine nimetuste arv kaupluse kohta (tabel 2). Kodumaise perejäätise osakaal käesoleva uuringu põhjal on 63% (eelmisel aastal 67%) (joonis 3). Importjäätisest moodustab suurima osakaalu Leedu jäätis (13%) (joonis 5).

0,8-1 l vaniljejäätise keskmine hind on aastaga tõusnud 10%; kusjuures kodumaise jäätise hind on oluliselt tõusnud ning importjäätise hind samavõrra langenud (tabel 3). Importjäätise hinnalanguse on tinginud kaupluste omamärgitoodete laiem kasutamine: kui möödunud aastal pärinesid omamärgitooted (kaubamärgid Selver, Säastu, Rimi ning Alpenrose) valdavalt Eestist, siis käesoleva aasta vaatluse tulemusena on kaupluste omamärgitoodete päritoluks valdavalt Läti (kaubamärgid Rainbow, Optima Linija ning Grossi), Läti päritolu jäätise keskmine hind on aga langenud 11% (tabel 11).

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik jäätis kogu jäätise müügikäibest 68% ning see osakaal on 2012. a võrreldes veidi tõusnud (joonis 4).

Piimatoodete kokkuvõte

Sortiment

Võrreldes 2013. a läbi viidud sortimendivaatlusega on käesoleva aasta uuringu põhjal suurenenud piima, juustu, sulatatud juustu ning juustu sortiment, veidi vähenenud aga või, kohupiima ning jäätise sortiment. Või, kohupiima ning jäätise sortiment on langenud peamiselt importtoodete valiku vähenemise tõttu; keskmiselt veidi enam on vähenenud vaid kohaliku jäätise sortiment. Oluliselt enam on kauplustes müügil kohalikku sulatatud juustu, jogurtit ning piima.

Eestimaist päritolu piimatoodete osakaal käesoleval aastal on keskmiselt 76% ning see osakaal on jäänud eelmise aastaga võrreldes samaks; kõige enam müüakse poodides kohalikku kohupiima ning kõige vähem Eestis toodetud sulatatud juustu ning jäätist.

Kaupmeeste hinnangul moodustasid 2013. a kohalikud piimatooted kogu piimatoodete müügikäibest keskmiselt 81% ning võrreldes 2012. a on see osakaal tõusnud (olles 2012. a 73%). Sama tendents kehtis sortimendivaatluse tulemusena piimatoodete sortimendis, kui võrrelda 2013. ja 2012. aastat.

Hinnad

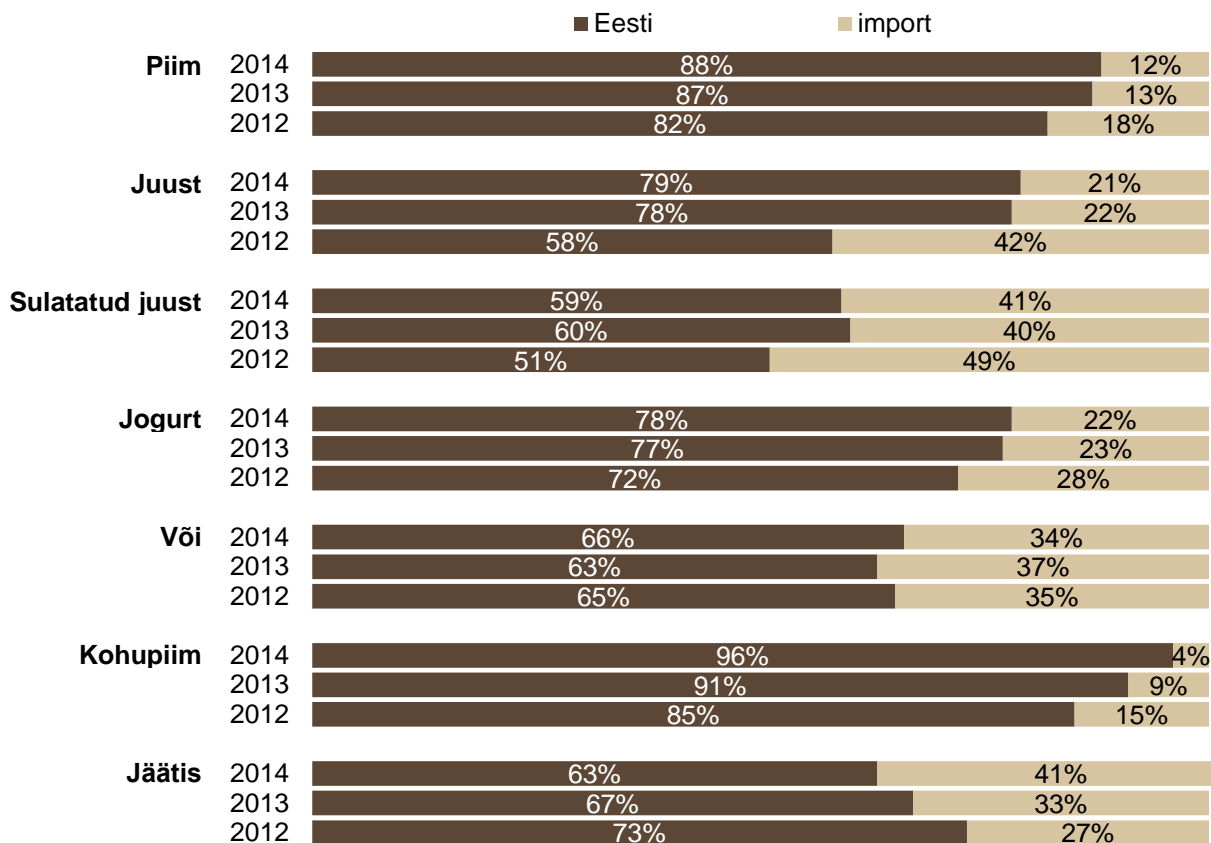
Kõikide piimatoodete hinnad on eelmise aasta hinnavaatlusega võrreldes tõusnud, kõige enam on tõusnud sulatatud juustu ning jogurti hind, vähem aga või, piima ning juustu hind. Jogurti hinnatõus on tingitud peamiselt kodumaise jogurti hinna tõusust (koorejogurtite oluliselt suurema osakaalu tõttu sortimendis), sulatatud juustu puhul on tõusnud nii kohaliku kui ka importtoodangu hind.

Võrreldes kodumaiste ja importtoodete hindu, näeme, et kodumaised tooted on odavamad juustu, sulatatud juustu ning kohupiima tooterühmades, enam-vähem samad jogurti ning või tooterühmades ja kallimad piima ja jäätise tooterühmades. Jäätise keskmine hind on teinud aastaga suure muutuse: kodumaine jäätis on oluliselt kallinenud ning importjäätis odavnenud. Viimase on tinginud kaupluste omamärgitoodete laiem kasutamine jäätiste tooterühmas.

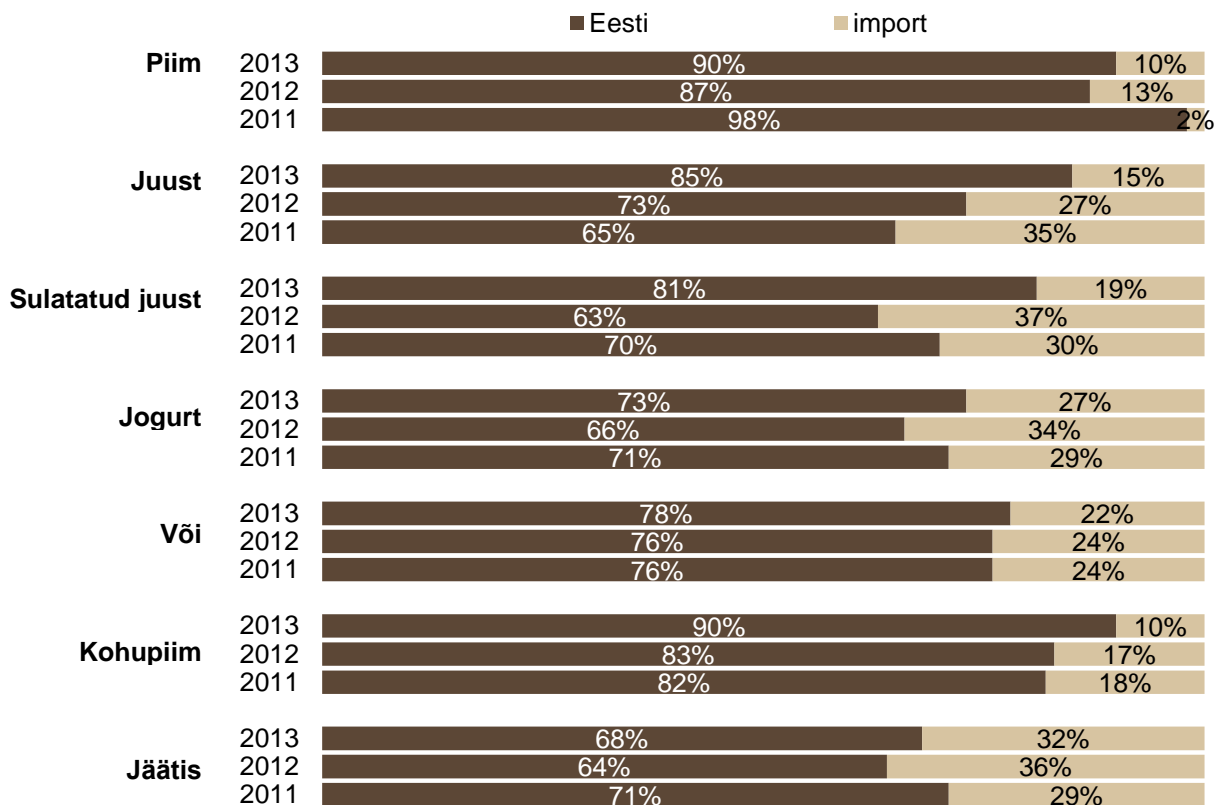
			Piim	Juust	Sulatatud juust	Jogurt	Või	Kohupiim	Jäätis
Eesti keskmiselt	Kokku	2014	10,8	67,0	18,5	66,2	9,4	15,0	38,9
		2013	9,7	63,7	15,3	59,0	10,0	15,5	40,9
		2012	10,2	101,2	29,7	81,6	10,2	55,7	87,8
		2013/ 2014	11%	5%	21%	12%	-7%	-3%	-5%
	Eesti	2014	9,5	53,2	10,9	51,5	6,2	14,4	24,7
		2013	8,4	49,5	9,2	45,5	6,3	14,1	27,31
		2012	8,4	58,7	15,1	58,4	6,6	47,5	64,2
		2013/ 2014	13%	7%	19%	13%	-2%	2%	-10%
	import	2014	1,3	13,8	7,6	14,6	3,2	0,6	14,2
		2013	1,3	14,2	6,2	13,6	3,7	1,4	13,6
2012		1,8	42,5	14,6	23,2	3,8	8,2	23,5	
2013/ 2014		0%	-3%	23%	8%	-14%	-58%	4%	
Tallinna hüpermarketid	Kokku	2014	15,0	132,0	20,5	107,5	13,8	19,8	58,5
		2013	13,3	119,3	16,3	91,0	14,5	26,3	66,0
		2012	14,0	216,3	39,5	127,5	15,0	93,0	152,3
	Eesti	2014	13,0	93,0	11,8	78,3	8,5	19,5	35,0
		2013	12,0	80,8	7,5	67,8	8,3	23,8	40,5
		2012	12,0	101,3	13,3	90,5	8,3	81,0	103,0
	import	2014	2,0	39,0	8,8	29,3	5,3	0,3	23,5
		2013	1,3	38,5	8,8	23,3	6,3	2,5	25,5
		2012	2,0	115,0	26,3	37,0	6,8	12,0	49,3
	Tallinna väiksemad toidupoed	Kokku	2014	7,5	32,0	28,5	46,0	8,5	10,5
2013			7,5	30,5	22,0	37,0	8,0	13,5	14,5
2013			9,0	51,0	25,0	37,3	15,0	53,0	50,0
2012			7,5	50,5	36,5	53,0	8,0	47,5	26,0
Eesti		2014	6,0	24,0	14,0	27,5	4,0	9,5	5,0
		2013	5,5	25,0	15,5	22,0	4,0	11,0	11,0
		2012	5,5	33,5	24,5	28,5	4,0	37,5	15,5
import		2014	1,5	8,0	14,5	18,5	4,5	1,0	5,5
		2013	2,0	5,5	6,5	15,0	4,0	2,5	3,5
		2012	2,0	17,0	12,0	24,5	4,0	10,0	10,5
suured linnad	Kokku	2014	11,7	69,3	17,4	65,9	10,6	15,4	37,6
		2013	9,4	51,0	15,0	51,9	10,9	12,9	35,1
		2012	10,3	73,0	28,3	71,0	11,1	44,3	74,7
	Eesti	2014	10,4	58,3	11,6	56,1	6,7	14,8	25,1
		2013	8,7	42,1	9,6	42,9	6,9	12,1	22,7
		2012	8,7	46,7	15,2	54,1	6,9	38,9	56,2
	import	2014	1,2	11,0	5,9	9,8	3,9	0,7	12,4
		2013	0,8	8,9	5,4	9,0	4,0	0,8	12,4
		2012	1,7	26,3	13,1	16,9	4,2	5,4	18,4

			Piim	Juust	Sulatatud juust	Jogurt	Või	Kohupiim	Jäätis
Eesti keskmiselt	Kokku	2014	10,8	67,0	18,5	66,2	9,4	15,0	38,9
		2013	9,7	63,7	15,3	59,0	10,0	15,5	40,9
		2012	10,2	101,2	29,7	81,6	10,2	55,7	87,8
		2013/ 2014	11%	5%	21%	12%	-7%	-3%	-5%
	Eesti	2014	9,5	53,2	10,9	51,5	6,2	14,4	24,7
		2013	8,4	49,5	9,2	45,5	6,3	14,1	27,31
		2012	8,4	58,7	15,1	58,4	6,6	47,5	64,2
		2013/ 2014	13%	7%	19%	13%	-2%	2%	-10%
	import	2014	1,3	13,8	7,6	14,6	3,2	0,6	14,2
		2013	1,3	14,2	6,2	13,6	3,7	1,4	13,6
2012		1,8	42,5	14,6	23,2	3,8	8,2	23,5	
2013/ 2014		0%	-3%	23%	8%	-14%	-58%	4%	
väiksemad linnad ja maa-asulad	Kokku	2014	9,1	47,8	16,8	55,0	7,0	13,7	37,9
		2013	9,0	59,9	14,1	70,0	8,1	14,0	41,3
		2012	9,3	91,5	26,0	78,8	8,1	52,8	86,3
	Eesti	2014	8,1	39,7	9,4	42,5	5,4	13,2	24,1
		2013	7,5	48,5	8,3	53,4	5,6	12,7	29,3
		2012	7,5	57,5	14,0	55,6	6,2	44,1	65,5
	import	2014	1,0	8,1	7,5	12,5	1,6	0,5	13,8
		2013	1,5	11,4	5,8	16,6	2,5	1,3	12,0
2012		1,8	34,0	12,0	23,2	2,5	8,7	20,7	

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi ja hinnavaatlus

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi- ja hinnavaatlus

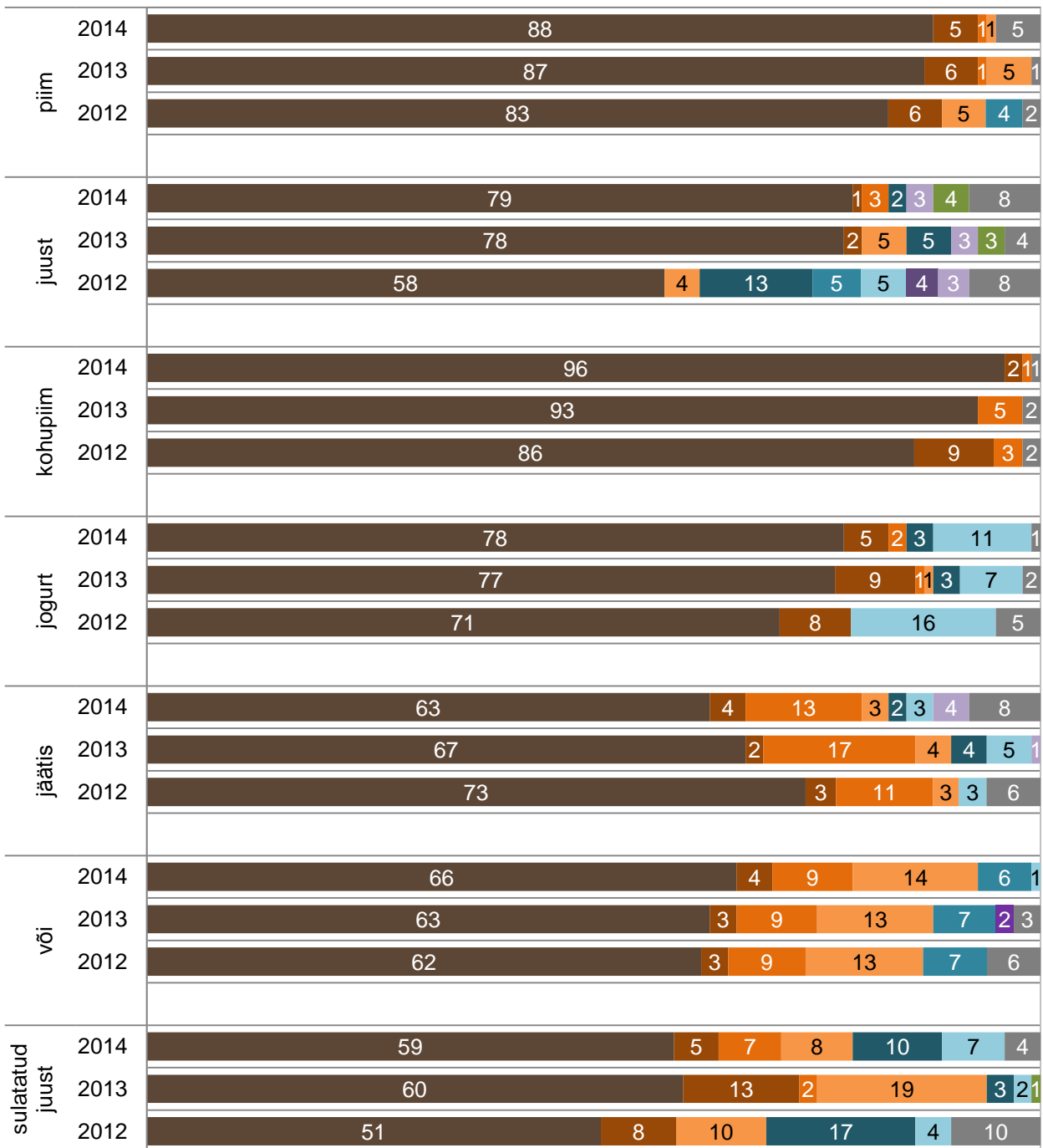

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi- ja hinnavaatlus, jaekettide esindajate andmed

Pakkujad tootjamaade lõikes: piimatooted
(müügilolevate kaubanimetuste koguarvust %)

Joonis 5

■ Eesti ■ Läti ■ Leedu ■ Soome ■ Saksamaa ■ Prantsusmaa
■ Poola ■ Taani ■ Itaalia ■ Holland ■ Austria ■ muu

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi- ja hinnavaatlus

			Piim	Juust	Sulatatud juust	Jogurt	Või	Kohupiim	Jäätis
Eesti keskmiselt	Kokku	2014	0,60	8,45	6,74	3,04	8,16	3,47	2,58
		2013	0,57	8,01	6,03	2,57	8,09	3,23	2,35
		2012	0,59	7,61	5,93	2,39	7,68	3,29	2,27
		2013/ 2014	6%	6%	12%	19%	1%	8%	10%
	Eesti	2014	0,61	8,34	6,67	3,05	8,14	3,41	2,70
		2013	0,57	7,72	6,02	2,39	7,98	3,12	2,22
		2012	0,59	7,55	6,34	2,38	7,89	3,14	2,31
		2013/ 2014	7%	8%	11%	27%	2%	9%	22%
	import	2014	0,55	9,57	6,92	3,03	8,20	4,14	2,10
		2013	0,49	9,72	6,04	3,03	8,28	4,00	2,61
2012		0,56	8,31	5,26	2,42	7,01	4,80	2,13	
2013/ 2014		13%	-2%	14%	0%	-1%	4%	-20%	
Tallinna hüpermarketid	Eesti	2014	0,60	8,42	6,00	3,13	8,35	3,45	3,06
		2013	0,57	7,86	6,14	2,42	7,98	3,24	2,56
		2012	0,60	7,33	6,29	2,51	8,00	3,28	2,45
	import	2014	0,54	11,28	7,60	3,44	9,91	4,83	2,88
		2013	-	12,97	6,24	3,66	9,74	4,80	3,33
		2012	-	8,31	5,59	2,55	7,98	4,80	2,62
Tallinna väiksemad toidupoed	Eesti	2014	0,63	7,44	6,28	2,68	7,78	3,39	2,09
		2013	0,56	7,09	5,56	2,52	7,60	2,97	1,78
		2012	0,55	7,56	5,67	2,41	7,93	3,10	1,90
	import	2014	0,56	7,52	5,90	2,64	7,10	4,64	0,80
		2013	0,49	6,74	5,42	2,49	7,26	3,79	1,74
		2012	0,56	7,50	4,12	2,37	7,11	4,80	1,71
suured linnad	Eesti	2014	0,60	8,39	6,80	3,03	8,11	3,37	2,79
		2013	0,57	7,72	6,02	2,32	8,03	3,03	2,28
		2012	0,59	7,69	6,30	2,22	7,88	2,99	2,54
	import	2014	0,54	10,38	7,29	3,14	8,69	4,20	2,14
		2013	0,49	8,78	6,06	3,18	8,33	3,80	2,98
		2012	-	9,17	5,39	2,46	6,80	4,80	2,31
väiksemad linnad ja maa-asulad	Eesti	2014	0,61	8,27	6,95	3,05	8,10	3,42	2,51
		2013	0,58	7,67	6,13	2,42	7,98	3,23	2,11
		2012	0,60	7,58	6,57	2,46	7,51	3,19	2,16
	import	2014	0,57	7,55	6,74	2,72	6,62	3,82	1,92
		2013	0,50	6,89	6,06	2,62	7,17	3,91	2,06
		2012	0,70	7,79	5,19	2,34	6,22	4,80	1,93

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi ja hinnavaatlus

Jaehinnad vastavalt tootjamaale: piimatooted
(€/l, €/kg km-ga)

Tabel 4

Päritolumaa	Hind			muutus 2014/2013 ± %	
	2014	2013	2012		
Piim					
	Läti	0,56	-	0,63	-
	Eesti	0,61	-	0,59	-
Juust					
	Saksa	8,55	7,21	7,00	19%
	Läti	6,88	7,42	7,50	-7%
	Soome	8,61	7,44	9,64	16%
	Eesti	8,34	7,72	7,55	8%
	Holland	15,94	13,67	7,50	17%
Sulatatud juust					
	Soome	6,80	5,43	4,83	25%
	Eesti	6,67	6,02	6,34	11%
	Läti	7,06	6,67	6,80	6%
Jogurt					
	Eesti	3,05	2,39	2,38	27%
	Saksa	3,36	2,66	2,22	26%
	Poola	2,84	2,73	2,33	4%
	Läti	2,99	2,88	2,59	4%

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi- ja hinnavaatlus

Jaehinnad vastavalt tootjamaale: piimatooted
(€/kg km-ga)

Tabel 4
jätkub

Päritolumaa	Hind			muutus 2014/2013 ± %	
	2014	2013	2012		
Kohupiim					
	Eesti	3,41	3,12	3,14	9%
	Leedu	4,44	3,85	4,80	15%
Jäätis					
	Läti	1,38	1,54	1,06	-11%
	Eesti	2,70	2,22	2,31	22%
	Leedu	2,61	2,46	2,44	6%
	Belgia	2,77	2,66	2,66	4%
Või					
	Eesti	8,14	7,98	7,89	2%
	Leedu	6,11	6,24	6,03	-2%
	Soome	8,19	7,65	7,89	7%

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi- ja hinnavaatlus

TNS

Liha ja lihatooted

Liha ja lihatooted

Veiseliha

Veiseliha sortimendi- ning hinnavaatluse kriteeriumid käesolevas uuringus on:

- Sortimendivaatluse alla kuulus kõik erinev naturaalne (maitsestatamata ja külmutamata) veiseliha, nii lahtine kui ka pakendatud, nii kondiga kui ka ilma.
- Hinnavõrdlusena on aruandes esitatud kogu kaardistatud veiseliha hind, välja arvatud veise sisefilee.

Veiseliha sortiment on aastaga kahanenud 35%: kui eelmisel aastal müüdi vaatlusperioodil kauplustes keskmiselt 7,7 nimetust veiseliha, siis käesoleval aastal vaid 5. Importveiseliha kõrval on enam kahanenud kodumaise veiseliha valik (tabel 5). Kodumaise veiseliha osakaal jääb endiselt kõrgeks: 92% (2013. a 93%) (joonis 6). Importveiseliha põhineb enim liha Leedust (3%), Leedu liha osakaal on võrreldes eelmise aastaga langenud. Teiste riikide osakaal jääb alla 3% (joonis 8).

Veiseliha hind on aastaga tõusnud 9%: 2013. a maksis veiseliha keskmiselt 9,99 €/kg, käesoleval aastal 10,89 €/kg, kusjuures tõusnud on kodumaise ning odavnenud importveiseliha keskmine hind (tabel 6). Leedu päritolu liha kõrval on hakatud odavama hinnaklassiga liha importima ka Belgiast (kaubamärk Maxima), Iirimalt (kaubamärk Rimi) ning Lätist (kaubamärk Agrovat) (tabel 7).

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik veiseliha kogu veiseliha müügikäibest 72% ning see osakaal on 2012. a võrreldes jäänud samaks (joonis 7).

Sealiha

Sealiha sortimendi- ning hinnavaatluse kriteeriumid käesolevas uuringus on:

- Sortimendivaatluse alla kuulus kõik erinev naturaalne (maitsestatamata ja külmutamata) sealiha, nii lahtine kui ka pakendatud, nii kondiga kui ka ilma. Vaatluse hulka ei kuulunud subproduktid (süda, maks jms) ning erimarinaadides lihad (šašlõkk jms).
- Hinnavõrdlusena on aruandes esitatud kogu kaardistatud sealiha, välja arvatud sea sisefilee.

Sealiha sortiment on aastaga veidi (6%) kasvanud: kui eelmisel aastal müüdi vaatlusperioodil kauplustes keskmiselt 13,9 nimetust sealiha, siis käesoleval aastal 14,7 (tabel 5). Eesti päritolu sealiha sortiment on oluliselt kasvanud ning importsealiha sortiment kahanenud (tabel 5). Kodumaise sealiha osakaal on 91% (2013. a 83%) (joonis 6).

Importsealihast protsentuaalselt kõige enam liha pärineb Poolast (4%), teiste riikide osakaal on marginaalne (joonis 8).

Sealiha hind on jäänud üldjoontes samaks: 2013. a maksis sealiha keskmiselt 5,8 €/kg, 2014. a 5,92 €/kg (tabel 6). Kodumaise sealihaga võrreldes on kasvanud aga importsealiha keskmine kilohind. Oluliselt on kallinenud Hispaania päritolu sealiha (Rimi kaubamärgi alt müüdiv liha), samuti Leedu päritolu liha (kaubamärkide Maxima ja Agrovat alt müüdiv sealiha) (tabel 7).

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik sealiha kogu sealiha müügikäibest 77% ning see osakaal on 2012. a võrreldes jäänud samaks (joonis 7).

Linnuliha

Linnuliha sortimendi- ning hinnavaatluse kriteeriumid käesolevas uuringus on:

- Sortimendivaatluse alla kuulus kõik erinev maitsestatamata ja külmutamata kana- ning broileriliha.
- Hinnavõrdlusena on aruandes esitatud maitsestatamata kana- ja broilerifilee; hinnavõrdlusele ei ole kaasatud muud linnulihatooted (nt tiivad, koivad, poolkoivad jms).

Sarnaselt veiseliha sortimendile on ka linnuliha sortiment aastaga kahanenud: kui eelmisel aastal müüdi vaatlusperioodil kauplustes keskmiselt 13,6 nimetust linnuliha, siis käesoleval aastal 12,0; kahanenud on nii eestimaist päritolu kui ka importlinnuliha sortiment (tabel 5). Kodumaise linnuliha osakaal on 46% (2013. a oli 50%) (joonis 6). Pea kolmandik (32%) linnulihast pärineb Leedust, 12% Lätist (joonis 8).

Linnuliha hind on jäänud üldjoontes samaks: 2013. a maksis linnuliha keskmiselt 6,24 €/kg, 2014. a 6,38 €/kg (tabel 6). Veidi tõusnud on Eesti päritolu ning langenud importlinnuliha keskmine hind (tabel 6), nt maksis Leedu päritolu linnuliha 2013. a 6,44 €/kg, käesoleval aastal aga 6,15 €/kg (tabel 7). Leedu päritolu linnuliha müüakse Eestis nii Rannamõisa kui ka Talleggi kaubamärkide alt.

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik linnuliha kogu linnuliha müügikäibest 60% ning see osakaal on 2012. a võrreldes kasvanud (joonis 7).

Lihakonservid

Lihakonservi sortimendi- ning hinnavaatluse kriteeriumid käesolevas uuringus on:

- Sortimendivaatluse alla kuulusid kõik erinevad lihakonservid ükskõik millise looma lihast. Vaatluse alla ei kuulunud pasteedid ning konservitud.
- Hinnavõrdlusena on aruandes esitatud sea- ja veiselihakonservid.

Lihakonservide sortiment ei ole aastaga muutunud: nii käesoleval kui ka eelmisel aastal müüdi kauplustes keskmiselt 20 eri nimetust lihakonservi, veidi kasvanud on Eesti päritolu ja kahanenud importlihakonservide sortiment (tabel 5). Kodumaise lihakonservi osakaal on 64% (2013. a oli 61%) (joonis 6). Importlihakonservist pärineb kõige enam tooteid Lätist (23%), teiste riikide osakaal on oluliselt väiksem: Leedu 4%, Soome 3% ning Poola 3% (joonis 8). Läti lihakonservide müüakse erinevate kaubamärkide alt: Kurland, Old Farmer, Rannarootsi, Rimi jt.

Sarnaselt sortimendiga on lihakonservi hind samuti jäänud aastaga samaks: 2013. a maksis keskmine sea- või veiselihakonserv 5,09 €/kg, käesoleval aastal 5,13 €/kg. Eesti päritolu lihakonservi hind on veidi langenud, importkonserv aga kallinenud (tabel 6). Kõige enam on kallinenud Poola päritolu lihakonserv (tabel 7), mida peamiselt müüakse Eesti kauplustes Lossi Lihameistrite kaubamärgi alt.

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik lihakonserv kogu lihakonservide müügikäibest 63% ning see osakaal on 2012. a võrreldes kasvanud (joonis 7).

Keeduvorst ja viinerid

Keeduvorsti ja viinerite sortimendi- ning hinnavaatluse kriteeriumid käesolevas uuringus on:

- Sortimendivaatluse alla kuulusid kõik erinevad keeduvorstid ja viinerid, nii lisanditega kui ka ilma, nii lahtine kui ka pakendatud.
- Hinnavõrdlusena on aruandes esitatud enam levinud keeduvorstid ja viinerid, välja arvatud väikepakendid (alla 200 g) ja viilutatud toodete pakendid.

Keeduvorstide ja viinerite sortiment on aastaga veidi tõusnud: 2013. a müüdi kauplustes keskmiselt 61,7 eri nimetust keeduvorsti/viinerit, käesoleval aastal 65,3; tõusnud on nii kodumaise kui ka importkeeduvorsti/viineri sortiment (tabel 5). Kodumaise keeduvorsti/viineri osakaal on 97% (2013. a 98%) (joonis 6). Marginaalne osa importtoodangust pärineb meie lähiriikidest: Lätist, Leedust ja ka Poolast (joonis 8).

Keeduvorsti/viineri keskmine kilohind on aastaga veidi tõusnud: 2013. a maksis keeduvorst/viiner keskmiselt 4,15 €/kg, käesoleval aastal 4,62 €/kg (tabel 6). Oluliselt on tõusnud importkeeduvorsti/viineri hind (tabel 6) ja seda Läti päritolu toodangu arvelt (tabel 7). Näiteks on turule toodud uus Läti päritolu Lossi Lihameistrite e-vaba viiner kilohinnaga 7 €. Samuti on tõusnud odavama hinnaklassiga toote %-keeduvorst (müüakse kauplustes Rimi ja Säästumarket) hind, mille kilohind eelmisel aastal oli keskmiselt 1,54 €, käesoleval aastal aga 2,34 €.

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik keeduvorst/viiner kogu keeduvorstide/viinerite müügikäibest 92% ning see osakaal on 2012. a võrreldes kasvanud (joonis 7).

Suitsuvorst

Suitsuvorsti sortimendi- ning hinnavaatluse kriteeriumid käesolevas uuringus on:

- sortimendivaatluse alla kuuluvad kõik erinevad suitsuvorstid lisanditega ja ilma. Vaatluse hulka ei kuulunud õllevorstid, grillvorstid, salaamivorstid, suitsutatud keeduvorstid, sigarid, kõrsikud, vorstikesed, rulaadid, snäkitooted ning servelaadid.
- Hinnavõrdlusena on aruandes esitatud kõik sea- ja loomaliha suitsuvorstid, välja arvatud väikepakendid (alla 200 gr) ning viilutatud vorsti pakendid.

Suitsuvorsti sortiment on aastaga oluliselt tõusnud: kui 2013. a müüdi kauplustes keskmiselt 36,7 eri nimetust suitsuvorsti, siis käesoleval aastal 43,1; enam on tõusnud kohaliku toodangu sortiment (tabel 5). Kodumaise suitsuvorsti osakaal on 95% (2013. a oli 96%) (joonis 6). Sarnaselt keeduvorstidele/viineritele pärineb enamik importsuitsuvorstist meie naabritelt Lätist (2%) ja Leedust (2%) (joonis 8).

Suitsuvorsti hind on aastaga kallinenud 11%: 2013. a maksis suitsuvorst keskmiselt 8,28 €/kg, käesoleval aastal 9,21 €/kg. Veidi enam on tõusnud Eesti päritolu ning vähem importsuitsuvorsti hind (tabel 6). Kui Läti ja Leedu päritolu suitsuvorsti hind on langenud (tabel 7), siis tõusu on mõjutanud oluliselt kõrgema hinnaklassiga Itaalia päritolu toorsuitsuvorstide lisandumine sortimenti.

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik suitsuvorst kogu suitsuvorstide müügikäibest 92% ning see osakaal on 2012. a võrreldes kasvanud (joonis 7).

Suitsuliha

Suitsuliha sortimendi- ning hinnavaatluse kriteeriumid käesolevas uuringus on:

- Sortimendivaatluse alla kuulusid erinevad suitsulihad ja -singid ükskõik millise looma lihast, nii pakendatud kui ka lahtised ja viilutatud tooted. Sordivaatluse hulka ei kuulunud (õlle)sigarid ja muud suitsutatud snäkitooted.
- Hinnavõrdlusena on aruandes esitatud kõikide kaardistatud suitsutatud sea- ja veiseliha pakendid, välja arvatud väikepakendid (alla 200 gr) ning viilutatud toodete pakendid.

Suitsuliha sortiment on aastaga veidi tõusnud: 2013. a müüdi kauplustes keskmiselt 68,7 eri nimetust suitsuliha, siis käesoleval aastal 73,1; oluliselt enam on tõusnud importsuitsuliha sortiment (tabel 5). Kodumaise suitsuliha osakaal ei ole siiski muutunud, olles 93% 2014. a ning 94% 2013. a (joonis 6). Importsuitsulihast kõige suurema osakaaluga on Leedu päritolu toodang, teiste riikide osakaal on marginaalne (joonis 8).

Suitsuliha hind on aastaga tõusnud suitsuvorstiga samas suurusjärgus (12%): 2013. a maksis suitsuliha keskmiselt 7,18 €/kg, käesoleval aastal 8,03 €/kg. Eesti päritolu suitsulihaga võrreldes on veidi enam tõusnud importsuitsuliha keskmine kilohind (tabel 6). Hinnatõusu on enim mõjutanud Poola päritolu suitsuliha hinna tõus (tabel 7): kui eelmisel aastal müüdi Poola päritolu suitsuliha vaid odavama hinnaklassiga Säästumarketites (kaubamärgi Gurmee delikatess suitsuliha alt), siis käesoleval aastal on suitsuliha sortimenti lisandunud kõrgema hinnaklassiga Lossi Lihameistrite kaubamärgi alt müüdavaid tooteid erinevatesse kauplustesse.

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik suitsuliha kogu suitsuliha müügikäibest 87% ning see osakaal on 2012. a võrreldes kasvanud (joonis 7).

Lihatoodete kokkuvõte

Sortiment

Võrreldes 2013. a läbi viidud sortimendivaatlusega ei ole lihatoodete sortiment tervikuna kasvanud: oluliselt kahanenud on veise- ja linnuliha sortiment; vaid sealih sortiment on veidi tõusnud. Lihatoodetest kasvas suitsuvorsti ja veidi ka suitsuliha ning keeduvorstide/viinerite sortiment; samaks on jäänud lihakonservide sortiment. Tõusnud on kodumaise sealih, lisakonservi, keeduvorsti/viineri, suitsuvorsti ja suitsuliha valik kauplustes, langenud on kohaliku veise- ja linnuliha valik.

Eestimaist päritolu lihatoodete osakaal käesoleval aastal on keskmiselt 83% ning see osakaal pole eelmise aastaga võrreldes muutunud. Kõige enam müüakse poodides kohaliku keeduvorsti/viinerit ning suitsuvorsti, kõige vähem linnuliha ning lihakonserve (sama tendents kehtis 2013. a sortimendivaatluse põhjal).

Kaupmeeste hinnangul moodustasid 2013. a kohalikud lihatooted kogu lihatoodete müügikäibest keskmiselt 78% ning võrreldes 2012. a on see osakaal tõusnud (olles 2012. a keskmiselt 68%).

Hinnad

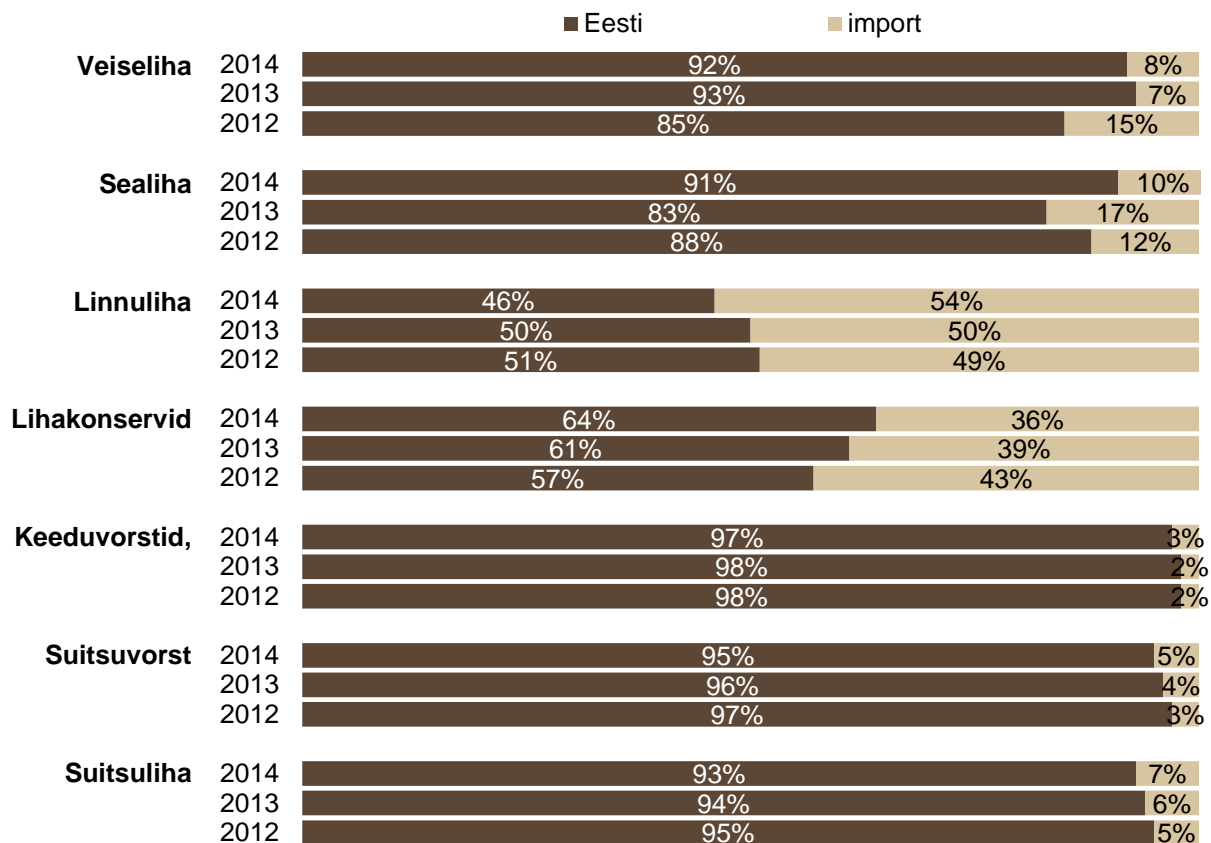
Lihatoodete hinnad on võrreldes 2013. a hinnavaatlusega kõikides tooterühmades tõusnud; enam on tõusnud keedu- ja suitsuvorsti, suitsuliha ning veiselih hind, veidi vähem sea- ja linnuliha ning lihakonservide hind.

Võrreldes kodumaiste ja importtoodete hindu näeme, et kohalik toodang on veidi odavam vaid suitsuvorsti ja suitsuliha tooterühmades, eestimaist päritolu veiselih, aga ka lihakonserv ja keeduvorst on importtoodangust oluliselt kallim.

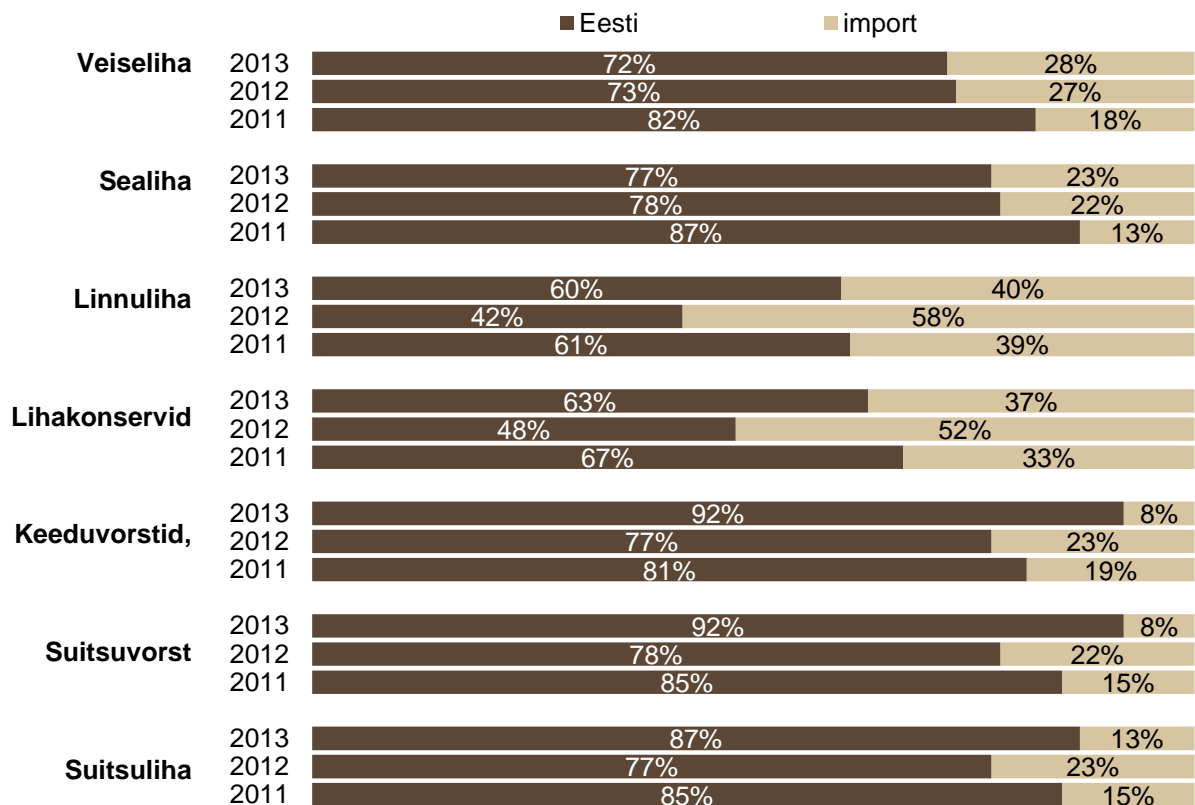
			Veiseliha	Sealiha	Linnu-liha	Liha-konservid	Keedu- vorstid, viinerid	Suitsu- vorst	Suitsu- liha
Eesti keskmiselt	Kokku	2014	5,0	14,7	12,0	20,3	65,3	43,1	73,1
		2013	7,7	13,9	13,6	20,2	61,7	36,7	68,7
		2012	8,1	12,8	10,8	19,6	60,2	35,8	59,0
		2014/ 2013	-35%	6%	-12%	0%	6%	17%	6%
	Eesti	2014	4,6	13,4	5,5	12,9	63,6	41,1	67,6
		2013	7,2	11,5	6,8	12,4	60,2	35,0	64,6
		2012	6,9	11,2	5,5	11,1	58,7	34,6	56,3
		2014/ 2013	-36%	17%	-20%	4%	6%	18%	5%
	import	2014	0,4	1,3	6,5	7,4	1,7	2,0	5,5
		2013	0,5	2,4	6,8	7,8	1,5	1,8	4,1
2012		1,1	1,6	5,3	8,6	1,5	1,2	2,8	
2014/ 2013		-20%	-46%	-4%	-6%	13%	11%	33%	
Tallinna hüpermarketid	Kokku	2014	14,8	28,8	23,8	22,0	83,0	70,0	119,3
		2013	17,5	28,0	24,3	26,0	78,5	53,0	116,3
		2012	13,5	21,8	17,3	26,8	91,8	60,3	113,5
	Eesti	2014	14,3	26,8	11,0	17,0	81,5	65,5	112,3
		2013	16,8	24,8	12,8	16,3	77,0	50,5	109,8
		2012	11,8	20,5	8,8	16,8	87,8	57,3	107,5
	import	2014	0,5	2,1	12,8	5,0	1,5	4,5	7,0
		2013	16,8	3,3	11,5	9,8	1,5	2,5	6,5
		2012	1,8	1,3	8,5	10,0	4,0	3,0	6,0
	Tallinna väiksemad toidupoeid	Kokku	2014	0,5	4	8	19,5	52,0	32,5
2013			5,0	12,5	12,0	13,5	45,5	24,5	31,5
2012			2,0	7,0	10,0	21,0	29,0	19,0	30,0
Eesti		2014	0	1,5	2,5	9,0	50,5	29,5	37,5
		2013	4,0	7,0	3,0	8,0	41,5	22,0	29,0
		2012	1,0	4,0	3,0	6,5	27,0	18,5	26,5
import		2014	0,5	2,5	5,5	10,5	1,5	3,0	8,5
		2013	1,0	5,5	9,0	5,5	4,0	2,5	2,5
		2012	1,0	3,0	7,0	14,5	2,0	0,5	3,5
suured linnad		Kokku	2014	5,8	16,7	12,2	22,8	67,6	44,4
	2013		7,6	13,3	15,0	25,2	61,1	35,8	67,7
	2012		8,0	12,5	9,8	18,4	54,0	28,2	40,6
	Eesti	2014	5,1	16,1	6,1	14,7	65,8	43,3	70,9
		2013	7,3	12,1	7,3	14,9	59,8	33,9	63,9
		2012	7,3	11,4	4,8	10,9	53,7	27,7	40,1
	import	2014	0,7	0,7	6,1	8,1	1,8	1,1	5,3
		2013	0,4	1,2	7,7	10,3	1,3	1,9	3,8
		2012	0,7	1,1	5,0	7,5	0,3	0,6	0,4

			Veiseliha	Sealiha	Linnu-liha	Liha-konservid	Keedu- vorstid, viinerid	Suitsu- vorst	Suitsu- liha
Eesti keskmiselt	Kokku	2014	5,0	14,7	12,0	20,3	65,3	43,1	73,1
		2013	7,7	13,9	13,6	20,2	61,7	36,7	68,7
		2012	8,1	12,8	10,8	19,6	60,2	35,8	59,0
		2014/ 2013	-35%	6%	-12%	0%	6%	17%	6%
	Eesti	2014	4,6	13,4	5,5	12,9	63,6	41,1	67,6
		2013	7,2	11,5	6,8	12,4	60,2	35,0	64,6
		2012	6,9	11,2	5,5	11,1	58,7	34,6	56,3
		2014/ 2013	-36%	17%	-20%	4%	6%	18%	5%
	import	2014	0,4	1,3	6,5	7,4	1,7	2,0	5,5
		2013	0,5	2,4	6,8	7,8	1,5	1,8	4,1
		2012	1,1	1,6	5,3	8,6	1,5	1,2	2,8
		2014/ 2013	-20%	-46%	-4%	-6%	13%	11%	33%
	väiksemad linnad ja maa- asulad	Kokku	2014	1,7	9,8	8,2	17,8	59,5	34,1
2013			2,4	9,5	8,9	15,3	59,1	33,8	59,1
2012			5,9	10,8	9,4	17,7	59,5	36,2	59,6
2014/ 2013			-71%	3%	-9%	13%	0%	1%	0%
Eesti		2014	1,5	8,3	3,5	10,7	57,6	32,5	54,2
		2013	2,0	7,0	5,0	9,7	57,8	32,5	55,3
		2012	4,7	8,9	5,3	10,0	58,1	34,9	56,3
		2014/ 2013	-68%	17%	-31%	10%	0%	0%	0%
import		2014	0,2	1,6	4,7	7,1	1,8	1,5	4,5
		2013	0,4	2,4	3,9	5,5	1,3	1,3	3,8
		2012	1,1	1,9	4,1	7,7	1,4	1,3	3,4
		2014/ 2013	-82%	-17%	-13%	-7%	33%	15%	15%

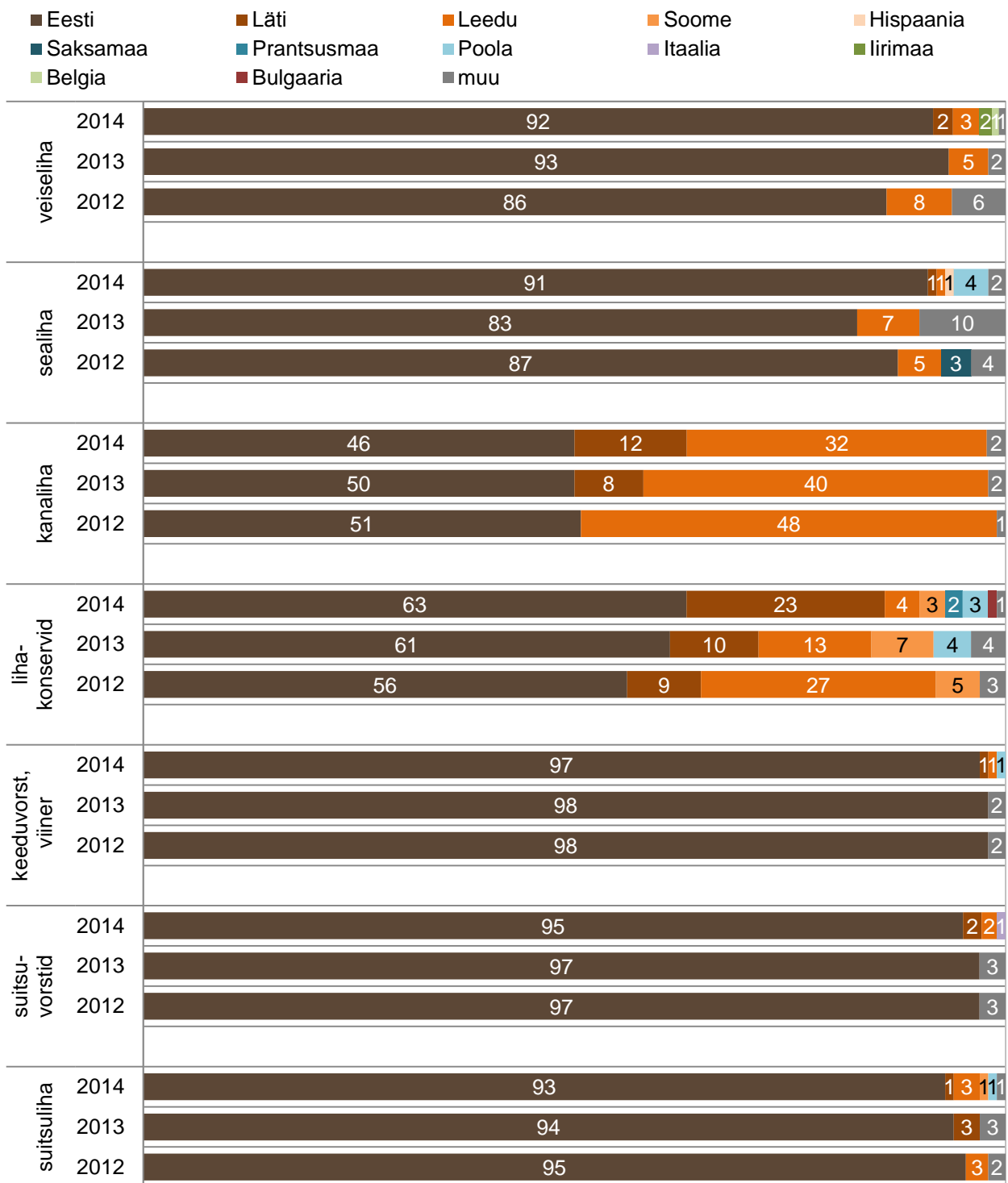
Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi ja hinnavaatlus

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi- ja hinnavaatlus

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi- ja hinnavaatlus, jaekettide esindajate andmed

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi- ja hinnavaatlus

			Veiseliha	Sealiha	Linnuliha	Liha-konservid	Keeduvorst	Suitsuvorst	Suitsuliha
Eesti keskmiselt	Kokku	2014	10,89	5,92	6,38	5,13	4,62	9,21	8,03
		2013	9,99	5,80	6,24	5,09	4,15	8,28	7,18
		2012	9,45	5,43	6,55	4,56	4,06	7,73	7,59
		2014/ 2013	9%	2%	2%	1%	11%	11%	12%
	Eesti	2014	11,19	5,99	6,59	5,75	4,65	9,17	8,02
		2013	10,09	6,04	6,21	6,11	4,28	8,24	7,19
		2012	9,62	5,56	6,70	5,02	4,21	7,59	7,59
		2014/ 2013	11%	-1%	6%	-6%	9%	11%	12%
	import	2014	7,75	5,33	6,13	4,24	3,64	10,01	8,16
		2013	8,44	4,82	6,44	4,13	2,12	9,67	7,04
2012		6,98	4,88	6,31	4,01	2,21	11,69	7,48	
2014/ 2013		-8%	11%	-5%	3%	72%	4%	16%	
Tallinna hüpermarketid	Eesti	2014	11,68	6,31	6,76	6,45	5,05	10,02	8,21
		2013	10,77	6,23	6,76	5,75	4,27	9,61	7,58
		2012	10,22	6,05	6,97	5,28	4,35	8,56	8,02
	import	2014	8,64	6,08	6,45	3,86	4,12	14,61	10,54
		2013	9,89	-	6,48	4,93	2,45	14,95	11,94
		2012	9,97	6,50	6,36	4,72	2,43	14,67	12,12
Tallinna väiksemad toidupoed	Eesti	2014	-	6,06	5,89	6,02	4,38	6,94	7,54
		2013	8,27	4,28	5,99	6,13	4,08	7,16	6,41
		2012	9,97	3,49	6,68	5,01	3,99	6,09	6,98
	import	2014	6,99	4,63	-	4,14	1,82	8,33	7,00
		2013	-	-	-	3,83	1,96	11,29	6,42
		2012	-	4,42	5,99	3,62	1,96	-	7,62
suured linnad	Eesti	2014	10,79	6,03	6,61	5,52	4,65	9,57	8,07
		2013	9,96	5,76	6,04	6,07	4,37	8,13	7,17
		2012	8,53	5,60	6,71	4,86	4,29	7,48	7,38
	import	2014	8,09	5,16	5,83	4,39	3,96	7,32	7,58
		2013	-	-	6,43	4,27	1,63	9,43	4,59
		2012	5,49	4,84	6,32	4,32	1,69	10,94	-
väiksemad linnad ja maa-asulad	Eesti	2014	10,64	5,81	6,45	5,63	4,50	8,46	7,89
		2013	9,99	5,66	5,86	6,34	4,24	7,75	7,01
		2012	9,98	5,13	6,53	5,01	4,09	7,32	7,47
	import	2014	6,24	4,84	6,21	4,21	3,52	8,97	8,56
		2013	6,99	-	6,42	3,76	2,32	7,57	5,83
		2012	5,49	4,93	6,33	3,67	2,32	9,14	6,53

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi ja hinnavaatlus

Päritolumaa	Hind			muutus 2014/2013 ± %	
	2014	2013	2012		
Veiseliha					
	Leedu	7,1	6,99	5,49	2%
	Eesti	11,2	10,09	9,62	11%
	Poola	-	9,89	9,97	-
	Belgia	5,5	-		-
	Iirimaa	8,6	-		-
	Läti	7,1	-		-
Sealiha					
	Inglismaa	-	4,39	3,89	
	Saksamaa	5,09	5,99	4,61	-15%
	Hispaania	7,25	5,43	5,98	34%
	Eesti	5,99	6,04	5,56	-1%
	Leedu	5,23	4,97	4,87	5%
Linnuliha					
	Leedu	6,15	6,44	6,31	-5%
	Eesti	6,59	6,21	6,70	6%
	Läti	5,56			-
Lihakonservid					
	Prantsusmaa	3,75	3,54	3,18	6%
	Läti	4,17	4,04	3,66	3%
	Poola	4,52	3,92	3,88	15%
	Leedu	3,78	4,42	4,24	-14%
	Eesti	5,75	6,11	5,02	-6%
Keeduvorstid, viinerid					
	Läti	3,96	1,89	2,82	109%
	Leedu	3,07	2,80	3,14	10%
	Eesti	4,65	4,28	4,35	9%
Suitsuvorst					
	Eesti	9,17	8,24	7,59	11%
	Läti	7,73	8,89	10,18	-13%
	Leedu	12,98	15,99	12,65	-19%
Suitsuliha					
	Eesti	8,02	7,19	7,59	12%
	Leedu	7,00	6,06	7,07	15%
	Poola	6,64	4,54	4,50	46%

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi ja hinnavaatlus

TNS

Teraviljatooted

Teraviljatooted

Leib

Leiva tooterühma sortimendi- ning hinnavaatluse kriteeriumid käesolevas uuringus on:

- Sortimendivaatluse alla kuulusid kõik poes müügil olevad erinevad viilutatud ja viilutamata leivad, ka kohapeal küpsetatud leivad. Vaatluse hulka ei kuulunud saiad, sepikud, kuklid jmt tooted.
- Hinnavõrdlusena on aruandes esitatud mustad, peen- ja rukkileivad; hinnavõrdlusesse ei kuulu tasku-, tera- ja koorikleivad; samuti kaera-, mitmevilja- ja puuviljaleivad.

Leiva sortiment on aastaga jäänud enam-vähem samaks: 2013. a müüdi kauplustes keskmiselt 47,5 eri nimetust leiba, 2014. a 46,5 (tabel 8). Kogu kauplustes müüdiv leib pärineb Eestist ning see pole aastatega muutunud (joonis 9).

Leiva keskmine hind on jäänud samaks: 2013. a maksis leib keskmiselt 1,86 €/kg, 2014. a 1,89 €/kg (tabel 9).

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik leib kogu leiva müügikäibest 96% ning see osakaal on 2012. a võrreldes jäänud samaks (joonis 9).

Nisujahu

Nisujahu tooterühma sortimendi- ning hinnavaatluse kriteeriumid käesolevas uuringus on:

- Sortimendivaatluse alla kuulusid kõik poes müügil olev nisujahu, nt spelta-, täistera-, mahe nisujahu jms. Vaatluse hulka ei kuulunud jahusegud, mis sisaldavad nisujahu.
- Hinnavõrdlusena on aruandes esitatud kõrgema sordi nisujahu (välja arvatud mahetooted).

Nisujahu sortiment on aastaga tõusnud 29%: 2013. a müüdi kauplustes keskmiselt 7,5 eri nimetust nisujahu, 2014. a juba 9,7; importtoodanguga võrreldes on enam tõusnud kodumaist päritolu nisujahu sortiment (tabel 8). Kodumaise nisujahu osakaal on 72% (2013. a 70%) (joonis 9). Importnisujahust suurima osakaaluga on Soomest pärit jahu, Soome päritolu jahu osakaal on aastaga kasvanud (13% 2013. a ning 17% 2014. a) (joonis 11). Soome päritolu nisujahu müüakse Eesti kauplustes kaubamärkide Sunnuntai, Myllyn Paras, Rainbow, X-tra ning Veski Mati alt.

Nisujahu keskmine kilohind on aastaga tõusnud 12%: 2013. a maksis nisujahu keskmiselt 0,73 €/kg, 2014. a 0,82 €/kg (tabel 9). Import- ja kodumaine nisujahu on kallinenud enam-vähem võrdselt: vastavalt 13% ja 10% (tabel 9). Importnisujahust on enim tõusnud Soome päritolu jahu hind (tabel 10).

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik nisujahu kogu nisujahu müügikäibest 66% ning see osakaal on 2012. a võrreldes kasvanud (joonis 9).

Küpsised

Küpsiste tooterühma sortimendi- ning hinnavaatluse kriteeriumid käesolevas uuringus on:

- Sortimendivaatluse alla kuulusid kõik tootenimetusega "küpsis" teraviljast valmistatud soolased ja magusad küpsised (sh lisanditega, lisanditeta, pakendatud, lahtised). Välja jäid nn küpsiselaadsed tooted: grissiinid, kõrsikud, kreekerid, rõngikud/barankad, soolapulgad, piparkoogid, kuivikud, praänikud, vahvlid, kähkid, (juustu)pulgad jms. Samuti jäid välja mitteteraviljast valmistatud tooted, nt beseeküpsised.
- Hinnavõrdlusena on aruandes esitatud enam levinud ilma täidiseta ja katteta pakiküpsised.

Küpsiste sortiment on aastaga tõusnud 18%: 2013. a müüdi kauplustes keskmiselt 75,2 eri nimetust küpsist, 2014. a 88,8; Eesti päritolu küpsiste sortiment on kahanenud, importküpsiste valik aga oluliselt laienenud (tabel 8). Kodumaiste küpsiste osakaal on 27% (2013. a 36%) (joonis 9). Importküpsiste päritoluriike on erinevaid: Läti (13%), Soome (10%), Poola (8%), Šveits (45) (joonis 11); kokku oli nimekirjas 25 erinevat riiki.

Sarnaselt küpsiste sortimendile on küpsiste keskmised hinnad jäänud samaks: 2013. a maksis küpsis keskmiselt 4,95 €/kg, 2014. a 4,92 €/kg; kusjuures eestimaise küpsise keskmine hind on tõusnud ning importküpsise keskmine hind langenud (tabel 9). Näiteks Eesti päritolu Kalevi klassikalise 165-grammise paki küpsiste keskmine hind oli 2013. a 0,49 €, 2014. a 0,53 €. Importküpsiste puhul ei ilmnenud konkreetseid päritoluriike, mis oleksid suures osas hinnalanguse tinginud.

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik küpsis kogu küpsiste müügikäibest 34% ning see osakaal on 2012. a võrreldes langenud (joonis 9).

Makaronid

Makaronide tooterühma sortimendi- ning hinnavaatluse kriteeriumid käesolevas uuringus on:

- Sortimendivaatluse alla kuulusid (durum)nisujahust toodetud erinevad makaronitooted, kaasa arvatud spagetid, lasanjeplaadid, nuudlid jne. Vaatlusest jäävad välja: kiirnuudlid (nt Mitchi jms), *cous-cous*, munanuudlid; samuti riisi-, tatra-, maisi-, rukkijahudest valmistatud pastatooted ning täidisega pastatooted: nt *cannelloni*, *cappelletti*, *fagottini*, *ravioli* jms.
- Hinnavõrdlusena on aruandes esitatud enam levinud tavalised makaronid (välja arvatud lasanjeplaadid, spagetid ning mahetooted).

Makaronide sortiment on aastaga üldjoontes jäänud samaks: 2013. a müüdi kauplustes keskmiselt 68,2 eri nimetust makaroni, 2014. a 66,2 (tabel 8). Võrreldes eelmise aastaga on oluliselt laienenud kodumaist päritolu makaronide sortiment (tabel 8), samuti on tõusnud kodumaise makaroni osakaal: kui 2013. a kaardistati vaatluse käigus vaid 1% kohalikku päritolu makarone (mahemakaronid), siis käesoleval aastal moodustas kohalik makaron juba 3% (joonis 9). Lisaks Tootsipeenra ökopastadele tuli ka Tartu Mill turule 8 uue pastasordiga. Samuti müüb Veski Mati kaubamärk kodumaist päritolu nelja erinevat makaronitootet. Importmakaronid pärinevad sortimendivaatluse põhjal 17 eri riigist, peamiselt Itaaliast (44%) ja Prantsusmaalt (13%); teiste riikide osakaal jääb alla 10% (joonis 11).

Makaronide keskmine hind on aastaga veidi langenud: 2013. a oli 2,44 €/kg, 2014. a 2,3 €/kg (tabel 9). Kuna kodumaiseid mahemakarone hinnavõrdlusele ei arvestata, ei saa kodumaise makaroni hinnamuutust välja tuua. Käesoleva aasta uuringu põhjal kujunes kodumaise makaroni keskmiseks hinnaks 1,78 €/kg (tabel 9). Importmakaronidest on suurima hinnalanguse teinud Läti toodang, millest kolmandiku moodustavad erinevad *private label*'ite (edaspidi kaupluste omamärgitooted) alt müüdatavad tooted (Maxima Favorit, Rimi, % makaronid ning Optima Linija makaronid).

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik makaron kogu makaronide müügikäibest 6% ning see osakaal on 2012. a võrreldes veidi langenud (joonis 9).

Kaerahelbed

Kaerahelveste tooterühma sortimendi- ning hinnavaatluse kriteeriumid käesolevas uuringus on:

- Sortimendivaatluse alla kuulusid kõik erinevad kaerahelbed: röstitud, röstimata, maitsestatud, maitsestatamata, kiirkaerahelbed ja tavalised.
- Hinnavõrdlusena on aruandes esitatud enam levinud tavalised ilma lisanditeta kaerahelbed.

Kaerahelveste sortiment on aastaga tõusnud 34%: 2013. a müüdi kauplustes keskmiselt 12,8 eri nimetust kaerahelbeid, 2014. a 17,2; kodumaise kõrval on oluliselt enam tõusnud importkaerahelveste sortiment (tabel 8). Kodumaiste kaerahelveste osakaal on 38% (2013. a 43%) (joonis 9). Importkaerahelbed pärinevad peamiselt kahest riigist: Lätist (27%) ja Soomest (27%), kusjuures Soome osakaal on päritoluriigina aastaga oluliselt kasvanud (joonis 11). Soome päritolu kaerahelbeid müüakse järgmiste kaubamärkide alt: Myllyn Paras, Nordic, Veski Mati, AXA, samuti mitmed kaupluste omamärgitooted, nagu Säätu, Maxima Favorit ning Rainbow.

Kaerahelveste hind on jäänud samaks: 2013. a maksis kaerahelveste keskmiselt 1,82 €/kg, 2014. a 1,81 €/kg; importkaerahelveste hind on aga langenud ning kodumaiste oma aga veidi tõusnud (tabel 9). Kui Soome päritolu kaerahelveste hind on jäänud samaks, siis langenud on Lätist toodud kaerahelveste keskmine hind (tabel 10). Läti päritolu kaerahelbeid müüakse Eesti poodides kaubamärkide AXA, Baltix ja Gold Corn ning Tartu Mill alt, samuti mitmete omamärgitoodete alt (Selver ja Rimi).

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik kaerahelveste kogu kaerahelveste müügikäibest 30% ning see osakaal on 2012. a võrreldes veidi langenud (joonis 9).

Teraviljatoodete kokkuvõte

Sortiment

Teraviljatoodete sortiment on tervikuna võrreldes 2013. a sortimentivaatlusega laienenud: oluliselt tõusnud on nisujahu, kaerahelveste ning küpsiste sortiment, veidi vähenenud on leiva ja makaronide sortiment. Kui nisujahu ja kaerahelveste puhul on tõusnud nii kohalik kui ka importtoodang, siis küpsiste puhul on kohaliku toodangu valik vähenenud ja importtoodangu sortiment suurenenud. Kauplustesse on olulisel määral lisandunud kohaliku makaroni sorte.

Eestimaist päritolu teraviljatoodete osakaal käesoleval aastal on keskmiselt 48% ning see osakaal pole eelmise aastaga võrreldes muutunud. Kõik poodides müüdav leib on eestimaist päritolu; kõrge on ka kohaliku nisujahu osakaal. Kaerahelveste ning küpsiste puhul jääb kohalik toodang kolmandiku juurde kogusortimendist ning makaronide puhul on kohaliku sortiment endiselt marginaalne.

Kaupmeeste hinnangul moodustasid 2013. a kohalikud teraviljatooted kogu teraviljatoodete müügikäibest keskmiselt 46% ning võrreldes 2012. a pole see osakaal tõusnud (olles 2012. a 47%).

Hinnad

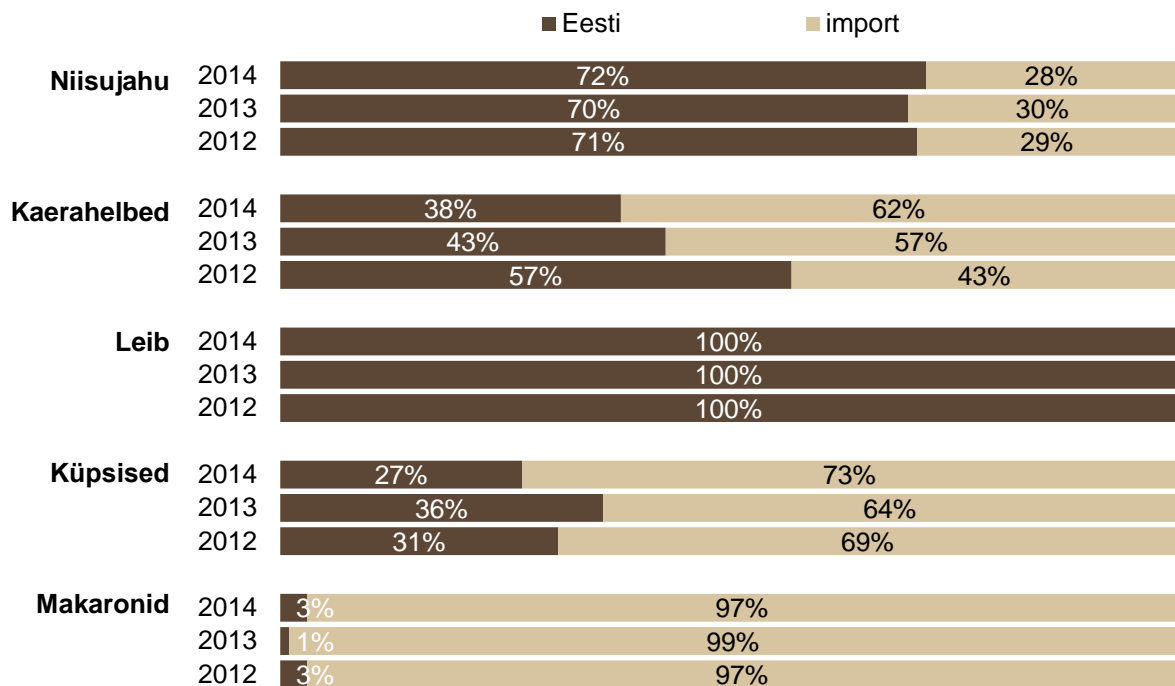
Teraviljatoodete hinnad tervikuna on hinnavaatluse põhjal jäänud 2013. a võrreldes samaks; tõusnud on vaid nisujahu hind, teistes tooterühmades on hinnamuutus minimaalne; keskmisest veidi enam on odavnenud makaronid.

Võrreldes kodumaiste ja importtoodete hindu näeme, et kohalik toodang on odavam küpsiste ja makaronide tooterühmades, kodumaine nisujahu ja kaerahelvestes on importtoodetest aga kallim.

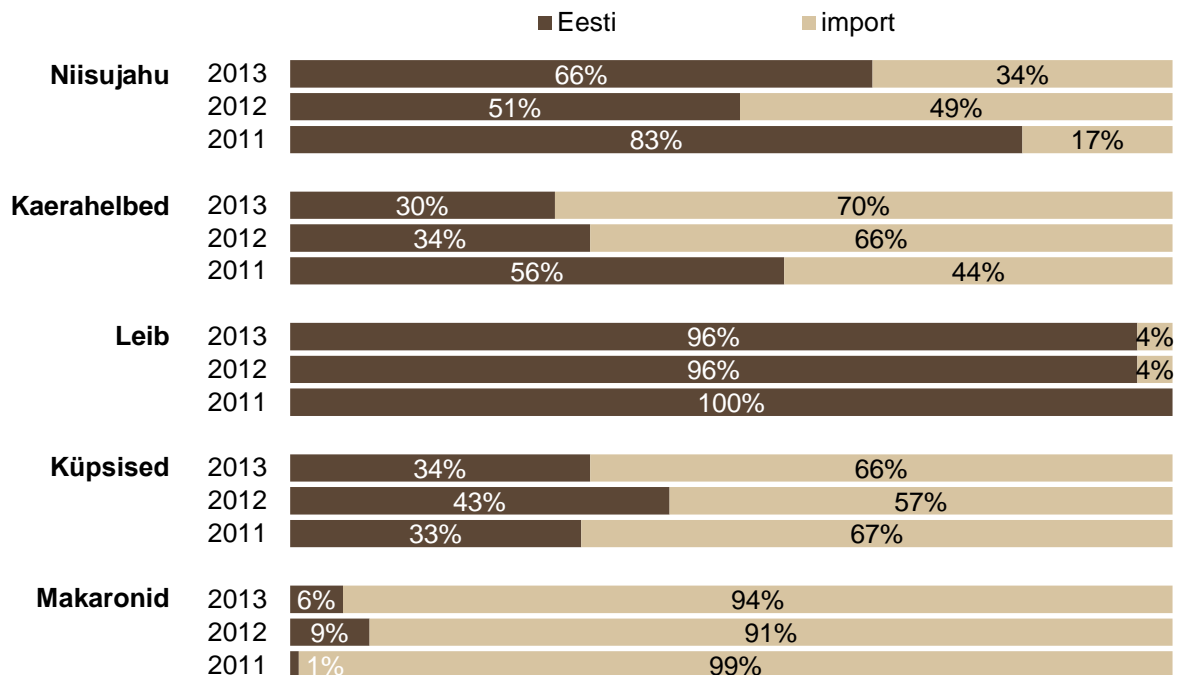
			Nisujahu	Kaerahelbed	Leib	Küpsised	Makaronid
Eesti keskmiselt	Kokku	2014	9,7	17,2	46,5	88,8	66,2
		2013	7,5	12,8	47,5	75,2	68,2
		2012	6,1	9,0	44,6	92,6	55,5
	2013/2014		29%	34%	-2%	18%	-3%
	Eesti	2014	7,0	6,6	46,4	24,0	1,9
		2013	5,3	5,5	47,5	26,7	0,6
		2012	4,8	5,1	44,6	29,1	1,5
	2013/2014		34%	19%	-2%	-10%	233%
	import	2014	2,7	10,6		64,8	64,3
		2013	2,3	7,3	-	48,5	67,6
		2012	1,3	3,9	-	63,5	53,9
	2013/2014		19%	45%		34%	-5%
Tallinna hüpermarketid	Kokku	2014	15,5	29,3	78,0	153,3	92,8
		2013	15,0	20,0	79,3	130,0	78,3
		2012	7,0	11,0	74,0	165,0	76,8
	Eesti	2014	11,5	11,0	78,0	41,0	5,0
		2013	9,5	8,3	79,3	49,3	1,5
		2012	5,5	6,3	74,0	53,0	3,0
	import	2014	4,0	18,3	-	112,3	87,8
		2013	5,5	11,8	-	80,8	76,8
		2012	1,5	4,7	-	112,0	73,8
Tallinna väiksemad toidupoed	Kokku	2014	8,0	11,0	29,5	70,0	48,5
		2013	7,0	14,5	16,0	83,0	60,5
		2012	6,0	10,0	28,0	101,5	67,0
	Eesti	2014	7,0	5,0	29,5	18,0	-
		2013	4,0	4,0	16,0	25,0	-
		2012	4,5	5,5	28,0	25,5	3,0
	import	2014	1,0	6,0	-	52,0	48,5
		2013	3,0	10,5	-	58,0	60,5
		2012	1,5	4,5	-	76,0	64,0
suured linnad	Kokku	2014	9,7	17,6	50,8	86,7	63,8
		2013	6,2	13,0	48,2	56,1	72,1
		2012	6,1	8,4	40,0	71,9	40,9
	Eesti	2014	6,9	6,2	50,8	24,6	1,0
		2013	4,9	5,4	48,2	20,1	0,8
		2012	5,0	5,2	40,0	24,1	1,1
	import	2014	2,8	11,3	-	62,1	62,8
		2013	1,3	7,6	-	36,0	71,3
		2012	1,1	3,2	-	47,8	39,8

			Nisujahu	Kaerahelbed	Leib	Küpsised	Makaronid
Eesti keskmiselt	Kokku	2014	9,7	17,2	46,5	88,8	66,2
		2013	7,5	12,8	47,5	75,2	68,2
		2012	6,1	9,0	44,6	92,6	55,5
	2013/2014		29%	34%	-2%	18%	-3%
	Eesti	2014	7,0	6,6	46,4	24,0	1,9
		2013	5,3	5,5	47,5	26,7	0,6
		2012	4,8	5,1	44,6	29,1	1,5
	2013/2014		34%	19%	-2%	-10%	233%
	import	2014	2,7	10,6		64,8	64,3
		2013	2,3	7,3	-	48,5	67,6
2012		1,3	3,9	-	63,5	53,9	
2013/2014		19%	45%		34%	-5%	
väiksemad linnad ja maa-asulad	Kokku	2014	8,0	13,5	34,6	70,5	61,8
		2013	6,2	9,8	41,0	69,4	62,7
		2012	5,7	8,9	40,7	79,7	57,5
	Eesti	2014	5,5	5,5	34,5	18,4	1,9
		2013	4,9	4,9	41,0	24,2	0,2
		2012	4,4	4,7	40,7	24,7	1,1
	import	2014	2,5	8,0		52,2	59,9
		2013	1,4	4,9	-	45,2	62,5
		2012	1,3	4,3	-	55,0	56,5

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi ja hinnavaatlus

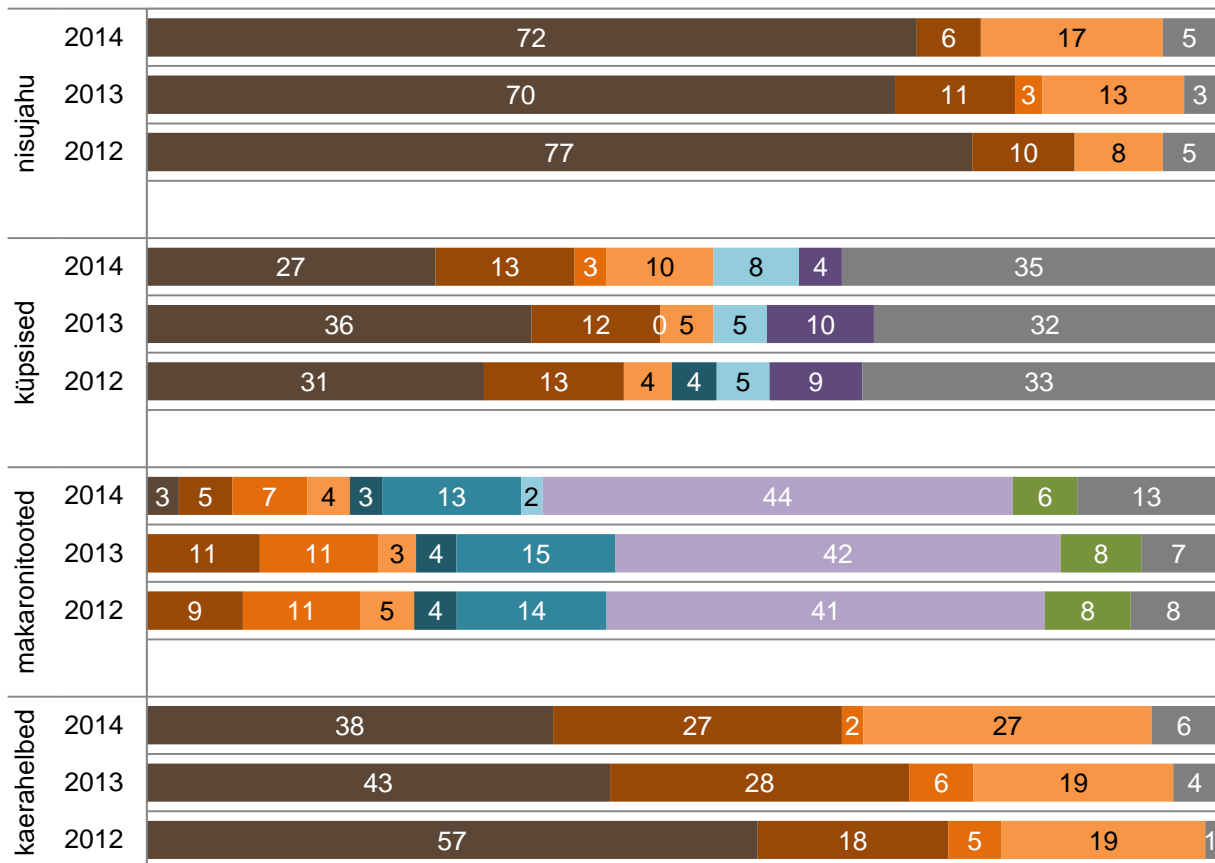

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi- ja hinnavaatlus

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi- ja hinnavaatlus, jaekettide esindajate andmed

■ Eesti ■ Läti ■ Leedu ■ Soome ■ Saksamaa ■ Prantsusmaa ■ Poola ■ Šveits ■ Itaalia ■ Kreeka ■ muu

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi- ja hinnavaatlus

			Nisujahu	Kaerahelbed	Leib	Küpsised	Makaronid
Eesti keskmiselt	Kokku	2014	0,82	1,81	1,89	4,92	2,30
		2013	0,73	1,82	1,86	4,95	2,44
		2012	0,76	1,77	1,56	3,44	2,47
		2013/2014	12%	-1%	1%	-1%	-6%
	Eesti	2014	0,84	1,87	1,89	4,27	1,78
		2013	0,76	1,80	1,86	3,81	-
		2012	0,83	1,65	1,56	3,31	-
		2013/2014	10%	4%	1%	12%	-
	import	2014	0,72	1,75		5,17	2,31
		2013	0,64	1,90	-	5,43	2,44
2012		0,58	2,23	-	3,55	2,47	
2013/2014		13%	-8%		-5%	-5%	
Tallinna hüpermarketid	Eesti	2014	1,16	1,7	2,16	4,28	1,88
		2013	0,78	1,88	2,07	3,90	-
		2012	0,83	1,73	1,68	3,25	-
	import	2014	0,95	2,06	-	5,24	2,93
		2013	0,65	1,93	-	5,81	2,49
		2012	0,69	1,69	-	3,37	2,44
Tallinna väiksemad toidupoed	Eesti	2014	0,72	1,54	1,58	4,19	0
		2013	0,90	1,59	1,66	3,12	-
		2012	0,80	1,49	1,31	2,81	-
	import	2014	0,48	1,26	-	5,08	1,85
		2013	0,70	1,86	-	4,85	2,69
		2012	0,49	1,58	-	3,48	2,25
suured linnad	Eesti	2014	0,80	2,04	1,84	4,47	1,48
		2013	0,74	1,88	1,85	4,00	-
		2012	0,84	1,65	1,57	3,58	-
	import	2014	0,75	1,74	-	5,16	2,23
		2013	0,62	1,91	-	5,59	2,46
		2012	0,55	2,42	-	3,82	2,49
väiksemad linnad ja maa-asulad	Eesti	2014	0,72	1,70	1,78	4,07	1,90
		2013	0,76	1,74	1,77	3,74	-
		2012	0,82	1,63	1,51	3,23	-
	import	2014	0,64	1,63		5,17	2,15
		2013	0,62	1,85	-	5,29	2,36
		2012	0,56	2,27	-	3,50	2,51

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi ja hinnavaatlus

Päritolumaa	Hind			muutus 2014/2013 ± %
	2014	2013	2012	
Nisujahu				
Läti	0,51	0,58	0,52	-11%
Leedu	-	0,66	0,42	
Soome	0,90	0,73	0,78	23%
Eesti	0,84	0,76	0,83	11%
Kaerahelbed				
Läti	1,46	1,86	1,88	-22%
Soome	1,98	1,96	2,44	1%
Eesti	1,87	1,80	1,65	4%
Küpsised				
Läti	3,36	3,05	2,73	10%
Eesti	4,27	3,81	3,31	12%
Šveits	6,55	6,90	5,88	-5%
Makaronid				
Leedu	1,29	1,42	1,41	-9%
Tshehhi	1,86	1,44	1,42	29%
Läti	1,08	1,79	1,40	-40%
Soome	1,94	1,90	1,95	2%
Prantsusmaa	3,42	2,96	2,91	16%

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi- ja hinnavaatlus

Joogid

Joogid

Õlu

Õlle tooterühma sortimendi- ning hinnavaatluse kriteeriumid käesolevas uuringus on:

- Sortimendivaatluse alla kuulusid kõik kauplustes müügil olevad õlled kõikides pakendites.
- Hinnavõrdlusena on aruandes esitatud enam levinud erinevates pakendites õlled.

Õlle sortiment on aastaga kasvanud 19%: 2013. a müüdi kauplustes keskmiselt 100,7 eri nimetust õlut, 2014. a 120,1; kasvanud on nii kodumaiste kui ka importõlled sortiment (tabel 11). Kodumaise õlle osakaal kogu õllesortimendist 54% (2013. a 56%) (joonis 12). Importõllest moodustas suurima osakaalu Saksamaalt pärit õlu (9%), teiste riikide osakaal jääb alla 6% (joonis 14). Kokku kaardistati sortimendivaatluse käigus 28 erinevat importõlled päritolumaad.

Õlle hind on aastaga tõusnud 5%: 2013. a maksis õlu keskmiselt 1,73 €/l, 2014. a 1,81 €/l; hinnatõusu on tinginud Eesti päritolu õlle keskmise hinna tõus, importõlle keskmine hind on jäänud samaks (tabel 12).

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik õlu kogu õlle müügikäibest 86% ning see osakaal on 2012. a võrreldes kasvanud (joonis 9).

Viin

Viina tooterühma sortimendi- ning hinnavaatluse kriteeriumid käesolevas uuringus on:

- Sortimendivaatluse alla kuulusid kõik kauplustes müügil olevad viinad erinevates pakendites. Vaatluse alt jäid välja piiritusejoogid, gaseeritud viinajoogid, viinasegujoogid jms.
- Hinnavõrdlusena on aruandes esitatud enam levinud eri suuruse ja pakendiga viinad.

Viina sortiment on sarnaselt õlle sortimendile aastaga kasvanud 20%: 2013. a müüdi kauplustes keskmiselt 64,7 eri nimetust viina, 2014. a 77,9; rohkem on tõusnud kodumaise ning vähem importviina sortiment (tabel 11). Kodumaise viina osakaal on 41% (2013. a 42%) (joonis 12). Importviinast tuuakse kõige enam viina Venemaalt (21%), seejärel Ukrainast (7%), Leedust (4%) ja Lätist (4%); teiste riikide (kokku 20 erinevat riiki) osakaal jääb alla 3% (joonis 14).

Viina keskmine hind on aastaga tõusnud 7%: 2013. a maksis viin keskmiselt 17,32 €/l, 2014. a 18,47 €/l; hinnatõus on tingitud Eesti päritolu viina hinnatõusust, importviina hind on jäänud samaks (tabel 12). Näiteks maksis 2013. a hinnavaatluse põhjal 1 l Liviko Viru Valge 14,25 €, käesoleval aastal aga 15,46 €.

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik viin kogu viina müügikäibest 68% ning see osakaal on 2012. a võrreldes veidi tõusnud (joonis 9).

Mahl

Mahla tooterühma sortimendi- ning hinnavaatluse kriteeriumid käesolevas uuringus on:

- Sortimendivaatluse alla kuulusid ainult 100% mahlasisaldusega mahlad, siia hulka ei kuulu nektarid, smuutid, mahlajoogid jms.
- Hinnavõrdlusena on aruandes esitatud erinevates pakendites õunamahl.

100% mahlasisaldusega mahlade sortiment on aastaga oluliselt kahanenud: 2013. a müüdi kauplustes keskmiselt 44,1 eri nimetust mahla, 2014. a aga 36,6; langenud on nii kodumaise kui ka importmahla sortiment (tabel 11). Eestimaise mahla osakaal on sortimendivaatluse põhjal 34% (2013. a 33%) (joonis 12). Importmahladest tuuakse kõige enam mahlasid sisse Lätist (14%), Leedust (9%), Taanist (9%) ja Soomest (8%) (joonis 14). Kokku kaardistati 23 erinevat päritoluriiki.

Õunamahla keskmine hind on aastaga tõusnud 6%: 2013. a maksis õunamahl keskmiselt 1,29 €/l, 2014. a 1,38 €/l; kusjuures eestimaise õunamahla hind on langenud ning importõunamahla hind oluliselt tõusnud (tabel 12).

Hinnatõusu on suuresti tinginud Soomest ja Taanist pärit mahla hinna tõus (tabel 13). Näiteks maksis 2013. a Taani päritolu Pure õunamahl keskmiselt 2,08 €/l, 2014. a 2,73 €/l. Soome päritolu õunamahlad müüakse kaubamärkide Marli Natur, Rainbow ning Bonne alt; kui Rainbow kaubamärgi õunamahla hind on jäänud üldjoontes samaks, siis tõusnud on Marli Natur õunamahla keskmine hind, olles 2013. a 1,24 €/l ja 2014. a 1,71 €/l.

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik mahl kogu mahla müügikäibest 47% ning see osakaal on 2012. a võrreldes tõusnud (joonis 9).

Jookide kokkuvõte

Sortiment

Õlle ja viina sortiment on võrreldes 2013. a sortimendivaatlusega oluliselt tõusnud, õlle puhul on laienenud peamiselt importõlle valik; viina puhul aga kohalikku päritolu viina valik. Kohaliku õlle ja viina osakaal kogu sortimendist on käesoleva uuringu tulemusena 48% ning see osakaal on eelmise aastaga võrreldes jäänud samaks (olles 2013. a 49%).

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik viin ja õlu kogu viina ja õlle müügikäibest keskmiselt 77% ning võrreldes 2012. a on see osakaal tõusnud (olles 2012. a keskmiselt 68%).

Täismahla sortiment on võrreldes 2013. a sortimendivaatlusega oluliselt langenud; langenud on nii kodumaise kui ka importmahla sortiment. Kodumaine mahl moodustab kogu mahla sortimendist kolmandiku ja see osakaal pole muutunud.

Hinnad

Õlle ja viina hind on 2013. a hinnavaatlusega võrreldes tõusnud keskmiselt 6%; tõusnud on eestimaise õlle ja viina hind, importtoodangu hind on jäänud samaks. Eesti päritolu õlu ning viin on importtoodetest oluliselt odavam.

Mahla hind on aastaga samuti tõusnud 6% ning see on tingitud importmahla hinna tõusust; kodumaise mahla hind on veidi langenud.

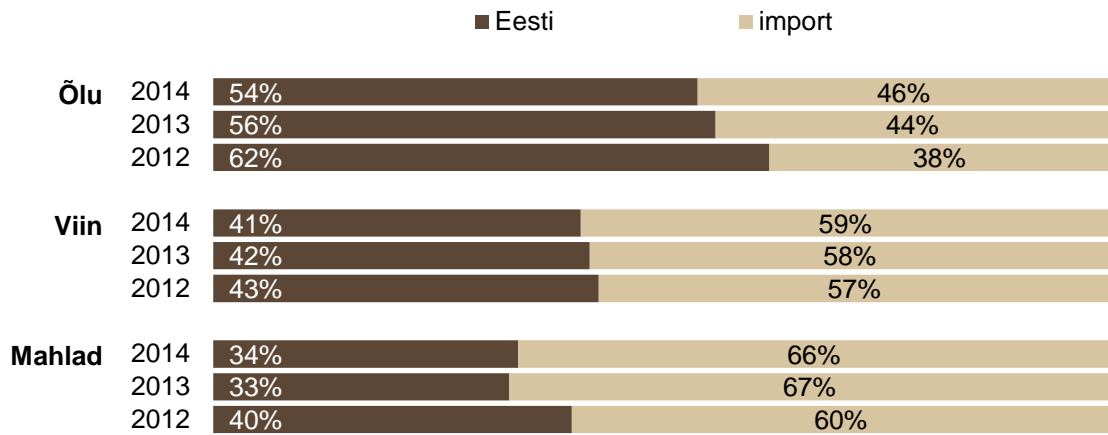
			Õlu	Viin	Mahl
Eesti keskmiselt	Kokku	2014	120,1	77,9	36,3
		2013	100,7	64,7	44,1
		2012	92,0	53,8	35,4
		2013/ 2014	19%	20%	-18%
	Eesti	2014	65,4	32,3	12,3
		2013	56,8	27,3	14,5
		2012	56,7	23,0	14,5
		2013/ 2014	15%	18%	-16%
	import	2014	54,7	45,6	24,1
		2013	43,8	42,0	29,6
		2012	35,3	30,7	20,9
		2013/ 2014	25%	9%	-19%
Tallinna hüpermarketid	Kokku	2014	200,0	98,3	64,3
		2013	138,5	66,3	60,8
		2012	149,3	81,0	51,0
		2013/ 2014	15%	18%	-16%
	Eesti	2014	78,5	39,5	26,5
		2013	59,5	25,5	23,8
		2012	76,5	30,3	21,3
		2013/ 2014	15%	18%	-16%
	import	2014	121,5	58,8	37,8
		2013	79,0	40,8	37,0
		2012	72,8	50,8	29,8
		2013/ 2014	25%	9%	-19%
Tallinna väiksemad toidupood	Kokku	2014	55,5	66,0	14,0
		2013	77,0	67,5	40,0
		2012	80,0	45,0	25,0
		2013/ 2014	15%	18%	-16%
	Eesti	2014	40,5	23,0	6,5
		2013	46,0	23,5	11,0
		2012	50,5	15,5	10,5
		2013/ 2014	15%	18%	-16%
	import	2014	15,0	43,0	7,5
		2013	31,0	44,0	29,0
		2012	29,5	29,5	14,5
		2013/ 2014	25%	9%	-19%
suured linnad	Kokku	2014	127,6	79,0	40,0
		2013	97,4	61,3	54,0
		2012	79,0	23,3	30,4
		2013/ 2014	15%	18%	-16%
	Eesti	2014	72,1	34,4	12,7
		2013	58,3	28,3	16,3
		2012	52,3	27,1	12,0
		2013/ 2014	15%	18%	-16%
	import	2014	55,4	44,6	27,3
		2013	39,1	33,0	37,7
		2012	26,7	26,3	18,4
		2013/ 2014	25%	9%	-19%

			Õlu	Viin	Mahl
Eesti keskmiselt	Kokku	2014	120,1	77,9	36,3
		2013	100,7	64,7	44,1
		2012	92,0	53,8	35,4
		2013/ 2014	19%	20%	-18%
	Eesti	2014	65,4	32,3	12,3
		2013	56,8	27,3	14,5
		2012	56,7	23,0	14,5
		2013/ 2014	15%	18%	-16%
	import	2014	54,7	45,6	24,1
		2013	43,8	42,0	29,6
		2012	35,3	30,7	20,9
		2013/ 2014	25%	9%	-19%
väiksemad linnad ja maa- asulad	Kokku	2014	96,6	71,7	27,3
		2013	93,9	66,3	30,7
		2012	84,0	48,2	34,8
		2014	59,7	29,6	7,8
	Eesti	2013	56,6	27,8	10,4
		2012	54,1	21,5	14,3
		2014	36,9	42,1	19,5
		2013	37,3	38,5	20,4
	import	2012	29,9	26,6	20,4

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi- ja hinnavaatlus

Kodumaise ja importtoodete osakaal: joogid
(nimetuste alusel)

Joonis 12

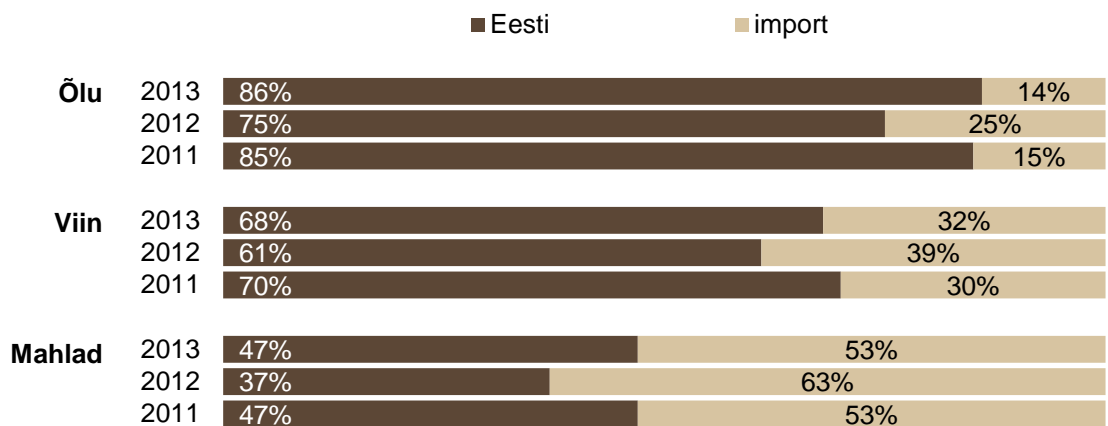

Allikas: TNS Emor, alkoholsete jookide sortimendi- ja hinnavaatlus

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi- ja hinnavaatlus

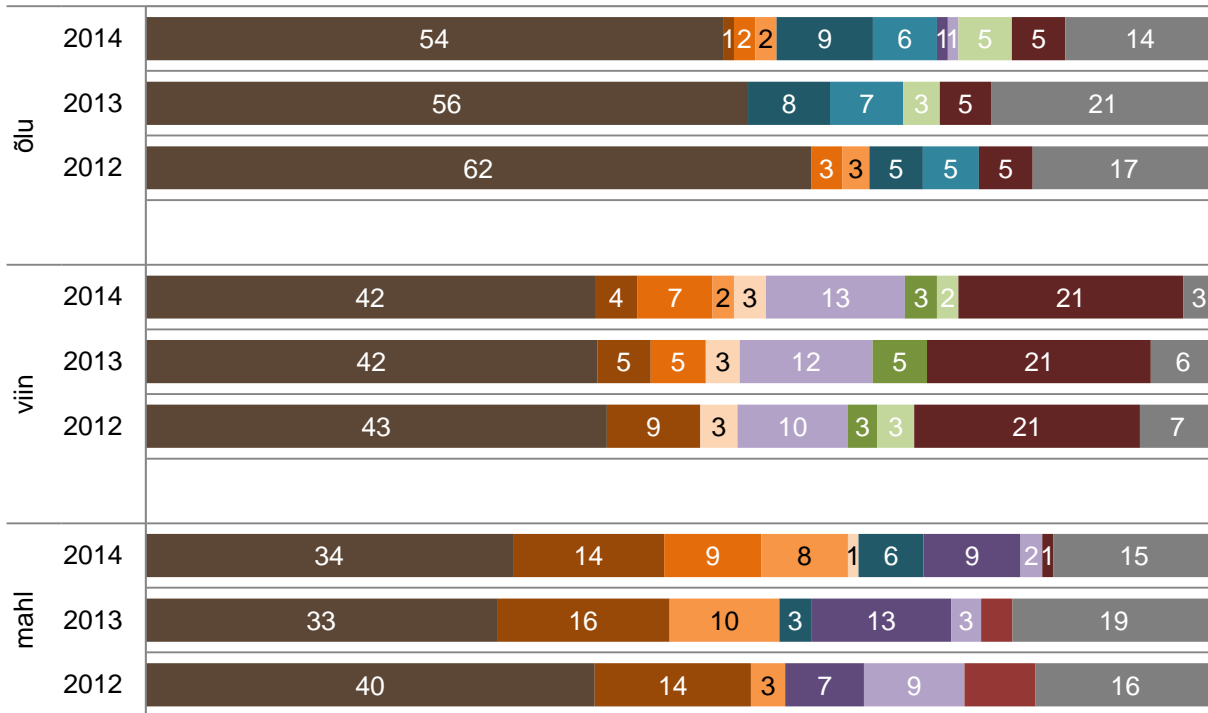
Kodumaise ja importtoodete osakaal: joogid
(müügikäibe alusel)

Joonis 13

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi- ja hinnavaatlus, jaekettide esindajate andmed

■ Eesti
 ■ Läti
 ■ Leedu
 ■ Soome
 ■ Rootsi
 ■ Saksamaa
 ■ Tšehhi
■ Taani
 ■ Ukraina
 ■ Valgevene
 ■ Inglismaa
 ■ Venemaa
 ■ muu

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi- ja hinnavaatlus

			Õlu	Viin	Mahl
Eesti keskmiselt	Kokku	2014	1,81	18,47	1,38
		2013	1,73	17,32	1,29
		2012	1,98	17,47	1,17
	2014/2013		5%	7%	6%
	Eesti	2014	1,78	16,32	1,14
		2013	1,68	14,53	1,22
		2012	1,64	14,58	1,03
	2014/2013		6%	12%	-6%
	import	2014	2,06	21,19	1,70
		2013	2,06	21,52	1,41
2012		2,47	19,64	1,33	
2014/2013		0%	-2%	21%	
Tallinna hüpermarketid	Eesti	2014	1,76	15,87	1,34
		2013	1,72	13,95	1,66
		2012	1,75	15,74	1,05
	import	2014	2,08	21,12	2,02
		2013	2,08	22,00	1,66
		2012	2,66	21,03	1,43
Tallinna väiksemad toidupood	Eesti	2014	1,67	14,95	1,02
		2013	1,65	14,11	0,96
		2012	1,51	13,58	1,02
	import	2014	1,97	19,44	0,74
		2013	1,98	18,64	1,17
		2012	2,12	16,08	1,59
suured linnad	Eesti	2014	1,85	16,42	1,14
		2013	1,70	14,75	1,28
		2012	1,67	14,56	1,04
	import	2014	2,00	22,27	1,74
		2013	2,31	21,57	1,47
		2012	2,50	20,18	1,22
väiksemad linnad ja maa-asulad	Eesti	2014	1,75	16,60	1,02
		2013	1,66	14,62	0,96
		2012	1,60	14,15	1,01
	import	2014	2,10	20,58	1,49
		2013	1,91	21,58	1,23
		2012	2,33	18,94	1,29

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi- ja hinnavaatlus

Päritolumaa		Hind			muutus
		2014	2013	2012	2014/2013 ± %
Õlu					
	Taani	2,05	2,12	1,60	-3%
	Eesti	1,78	1,68	1,64	6%
	Leedu	2,01	2,01	1,68	0%
	Holland	2,28	2,47	2,37	-8%
Viin					
	Eesti	16,32	14,53	14,58	12%
	Ukraina	17,90	17,25	16,35	4%
	Läti	22,60	18,86	18,06	20%
	Venemaa	20,63	21,85	21,49	-6%
	Soome	21,23	24,68	22,15	-14%
Mahlad					
	Leedu	0,81	0,79	0,85	2%
	Läti	1,06	0,95	1,00	11%
	Eesti	1,14	1,22	1,03	-6%
	Soome	1,83	1,45	1,10	26%
	Belgia	-	1,28	1,13	-
	Taani	2,54	2,08	2,11	22%

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi- ja hinnavaatlus

TNS

Muud toidukaubad

Muud toidukaubad

Margariin

Margariini tooterühma sortimendi- ning hinnavaatluse kriteeriumid käesolevas uuringus on:

- Sortimendivaatluse alla kuulusid ainult margariinid, nii küpsetus- kui ka võileivamargariin, nii karpidesse kui ka pakkidesse pakendatud, nii taime- kui ka piimarasvast. Vaatluse alla ei arvatud muud rasvad, nt kookosrasv, kakaorasv, võie, võideks, võidel, rasvasegu, spread jms, samuti vedelad margariinid jm vedelad rasva(segu)d.
- Hinnavõrdlusena on aruandes esitatud kõik müügil olevad margariinid, välja arvatud küpsetusmargariinid.

Margariini sortiment on aastaga kasvanud 15%: 2013. a müüdi kauplustes keskmiselt 14,8 eri nimetust margariini, 2014. a 17,1 (tabel 14). Kui eelmisel aastal ei loendatud ühtegi Eesti päritolu margariini, siis käesoleva aasta uuringu kohaselt kaardistati eestimaist margariini keskmiselt 1 sort kaupluse kohta (tabel 14). Eesti päritolu margariinidena kaardistati Felix Voila, Felix võileiva- ning Optima Linija margariinid. Eestimaise margariini osakaal on kokku 5% (joonis 15). Importmargariinist suurima osakaalu moodustab Poola päritolu margariin (46%) (joonis 17); Poola päritolu margariine müüakse peamiselt kaubamärkide Rama, Delma ning EveSol alt.

Margariini keskmine hind on aastaga tõusnud 10%: 2013. a oli margariini keskmine hind 2,73 €/kg, 2014. a 3,0 €/kg (tabel 15). Käesoleva aasta hinnavaatluse põhjal on eestimaist päritolu margariini keskmine hind 3,03 €/kg (tabel 15). Poola päritolu margariin on teinud suurima hinnatõusu (tabel 16). Näiteks maksis 2013. a Rama margariin (5 erinevat sorti) keskmiselt 3,01 €/kg, käesoleva aasta hinnavaatluse põhjal aga 3,4 €/kg (9 erinevat sorti Rama margariini).

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik margariin kogu margariini müügikäibest 6% ning see osakaal on 2012. a võrreldes langenud (joonis 16).

Toiduõli

Toiduõli tooterühma sortimendi- ning hinnavaatluse kriteeriumid käesolevas uuringus on:

- Sortimendivaatluse alla kuulusid kõik erinevad toiduõlid, sh oliivi-, päevaliliseemne-, kreekapähkli- jm õlid, ka maitsestatud õlid.
- Hinnavõrdlusena on aruandes esitatud enam levinud päevalille- ja rapsiõli keskmine hind.

Toiduõli sortiment on aastaga jäänud üldjoontes samaks: 2013. a müüdi poodides keskmiselt 44,1 eri sorti toiduõli, 2014. a 43,3 (tabel 14). Suured muutused on toimunud toiduõli päritolus: kodumaist päritolu õli sortiment on oluliselt tõusnud ja importõli sortiment veidi langenud (tabel 14). Kodumaise õli osakaal on sortimendivaatluse kohaselt 6% (2013. a 5%) (joonis 15). Importõlist moodustavad suurima osakaalu Hispaaniast (22%), Itaaliast (21%) ning Belgiast (18%) pärit toodang (joonis 17). Kokku kaardistati vaatluse käigus 25 erinevat toiduõli päritoluriiki. Eesti päritolu õlised müüakse kauplustes käesoleva uuringu põhjal kaubamärkide Olivia, Virtuosso, Oleina ning Golden Oil alt; samuti on müügil mitmed kaupluste omakaubamärgid, nt Selveri ja Rimi õlid.

Toiduõli keskmine hind on aastaga langenud 6%: 2013. a oli enam levinud päevalille- ja rapsiõli keskmine hind 2,56 €/l, 2014. a 2,04 €/l; kusjuures Eesti päritolu õli keskmine hind on importõliga oluliselt rohkem langenud (tabel 15). Eestimaise õli hinna langus on tingitud kaupluste omamärgitoodete suuremast osakaalust õli sortimendis (nt puudus 2013. a uuringus Rimi kaubamärgi toiduõlid). Samuti on langenud importõli keskmine hind: näiteks maksis 2013. a sortimendivaatluse kohaselt Belgia päritolu Riso rapsiõli keskmiselt 2,66 €/l; 2014. a 2,32 €/l.

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik toiduõli kogu toiduõli müügikäibest 22% ning see osakaal on 2012. a võrreldes veidi kasvanud (joonis 16).

Konservkurk

Konservkurgi tooterühma sortimendi- ning hinnavaatluse kriteeriumid käesolevas uuringus on:

- Sortimendivaatluse alla kuulusid kõik erinevad konserveeritud kurgid, nii soola- kui ka marineeritud, nii lahtised kui ka pakendatud, nii viilutatud, tavamõõtmes kui ka minikurgid.
- Hinnavõrdlusena on aruandes esitatud kõik klaaspurgis terved marineeritud ning hapukurgid.

Konservkurgi sortiment on aastaga tõusnud 7%: 2013. a kaardistati kauplustes keskmiselt 20,3 eri nimetust konservkurki, 2014. a 21,8 (tabel 14). Tõusnud on nii kodumaise kui ka importkonservkurgi sortiment (tabel 14). Kodumaise importkurgi osakaal on 65% (2013. a 58%) (joonis 15). Enim importkonservkurgist pärineb Poolast (12%); teiste riikide osakaal jääb alla 6% (joonis 17), kokku loendati vaatluse käigus 11 erinevat päritoluriiki.

Konservkurgi hind on aastaga tõusnud 11%: 2013. a maksis konservkurk keskmiselt 2,36 €/kg, 2014. a 2,62 €/kg (tabel 15), kusjuures kodumaise konservkurgi hind on langenud ja importkonservkurgi hind oluliselt tõusnud (tabel 15 ja 16). Importkonservkurgi hinna tõusu on põhjustanud kõrgema hinnaklassiga delikatess- ja kokteilkonservkurgide lisandumine sortimenti.

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik konservkurk kogu konservkurgide müügikäibest 52% ning see osakaal on 2012. a võrreldes oluliselt tõusnud (joonis 16).

Värske kurk

Värske kurgi tooterühma sortimendi- ning hinnavaatluse kriteeriumid käesolevas uuringus on:

- Sortimendivaatluse alla kuulusid kõik erinevad värsked kurgid, nii pikad kui ka lühikesed.
- Hinnavõrdlusena on aruandes esitatud pika värske kurgi keskmine hind.

Värske kurgi sortiment on aastaga jäänud üldjoontes samaks: 2013. a müüdi kauplustes keskmiselt 2,7 eri nimetust värsket kurki, 2014. a 2,8 (tabel 14). Eestimaise värske kurgi sortiment on veidi langenud ning importkurgi sortiment tõusnud (tabel 14). Kodumaise värske kurgi osakaal oli sortimendivaatluse põhjal 46% (2013. a 49%) (joonis 15). Enim imporditakse värsket kurki Hispaaniast (16%), samuti Lätist (14%) ning Rootsist (14%) (joonis 17).

Värske kurgi hind on aastaga odavnenud 8%: 2013. a maksis pikk värske kurk keskmiselt 2,22 €/kg, 2014. a 2,04 €/kg (tabel 15). Eesti päritolu kurgi keskmine hind on langenud vähem kui importkurgi hind (tabel 15). Hinnalangust mõjutab enim Rootsi päritolu kurgi hinna langus (tabel 16).

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik värske kurk kogu värske kurgi müügikäibest 50% ning see osakaal on 2012. a võrreldes oluliselt kasvanud (joonis 16).

Värske tomat

Värske tomati tooterühma sortimendi- ning hinnavaatluse kriteeriumid käesolevas uuringus on:

- Sortimendivaatluse alla kuulusid kõik erinevad värsked tomatid, sh kollased, punased, kobar-, kirss-ploom- jm tomatid.
- Hinnavõrdlusena on aruandes esitatud tavalise punase tomati keskmine hind.

Värske tomati sortiment on aastaga tõusnud 22%: 2013. a müüdi kauplustes keskmiselt 4,2 eri nimetust tomatit, 2014. a 5,2 (tabel 14). Importtomatiga võrreldes on oluliselt tõusnud kodumaise tomati valik (tabel 14). Kodumaise tomati osakaal sortimendivaatluse põhjal on 16% (2013. a 11%) (joonis 15). Suurima osakaalu importtomatist moodustab Hollandi tomat (36%), samuti Hispaania (21) ja Maroko (21%) tomat.

Värske tomati keskmine hind on aastaga langenud 17%: 2013. a maksis tavaline punane tomat 2,53 €/kg, 2014. a 2,10 €/kg, kusjuures kodumaise tomati keskmine hind on tõusnud ning importtomati hind langenud (tabel 15). Importtomati hinna langust mõjutab enim suurima osakaaluga Hollandi päritolu tomati hinna langus (tabel 16).

Kaupmeeste hinnangul moodustas 2013. a kohalik tomat kogu tomati müügikäibest 13% ning see osakaal on 2012. a võrreldes veidi kasvanud (joonis 16).

Muude toidukaupade kokkuvõte

Sortiment

Taimerasvatoodete (margariin ning toiduõli) sortiment võrreldes 2013. a sortimendivaatlusega on tervikuna langenud; enam on langenud margariinitudete valik ning üldjoontes samaks on jäänud toiduõlide valik kauplustes. Margariini puhul on langus toimunud kohaliku toodangu arvelt ning see kajastub ka eestimaise margariini osakaalus kogusortimendist.

Kui värsked kurgi sortiment on võrreldes 2013. a sortimendivaatlusega jäänud samaks, siis oluliselt on tõusnud värsked tomati valik ja seda peamiselt kodumaise toodangu tõttu. Antud muutus kajastub ka eestimaise tomati osakaalu tõusus kogu tomatite sortimendis.

Konservkurgi sortiment on samuti võrreldes 2013. a vaatlusega tõusnud, suurenenud on nii kodumaise kui ka importtoodangu valik kauplustes. Kodumaise konservkurgi osakaal kogusortimendist on samuti suurenenud.

Hinnad

Taimerasvatoodete hinnad on aastaga langenud keskmiselt 7%, enam on odavnenud Eesti päritolu toiduõli ja margariin. Kokkuvõttes saab öelda, et eestimaise ja importtaimerasvatoodete hinnad on ühtlustunud: kui eelmine aasta oli kodumaine margariin importmargariinist oluliselt kallim, siis hinnalangus on hinnataset ühtlasemaks muutnud.

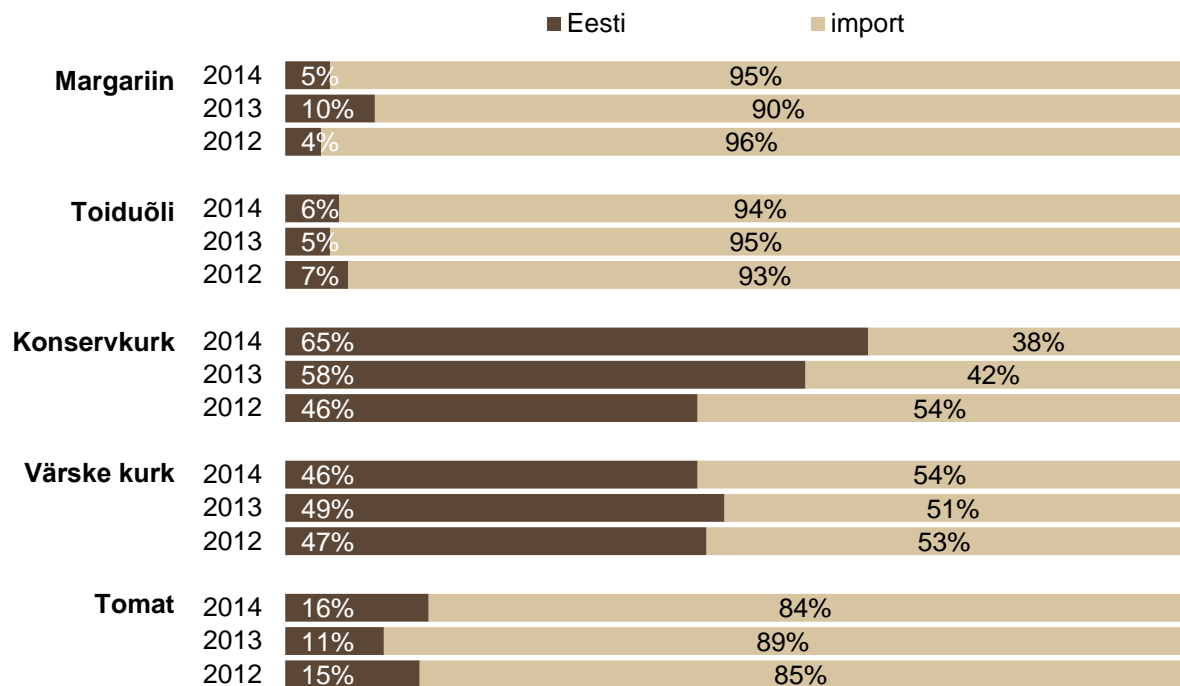
Samuti on langenud värsked kurgi ja tomati hind; samas peab välja tooma, et kui värsked kurgi puhul on langenud nii kodumaise kui ka importkurgi hind, siis tomati puhul on kodumaise hind tõusnud ning importtomat kallinenud (kodumaise tomati eest tuleb maksta 2,5 korda kõrgemat hinda; kurgi puhul on hind kaks korda kallim).

Konservkurgi hind on aga tõusnud ning seda peamiselt importkonservkurgi suure hinnatõusu tõttu; hinna tõusu on tõi kaasa kõrgema hinnaklassiga delikatess- ja kokteilkonservkurdide lisandumine sortimenti.

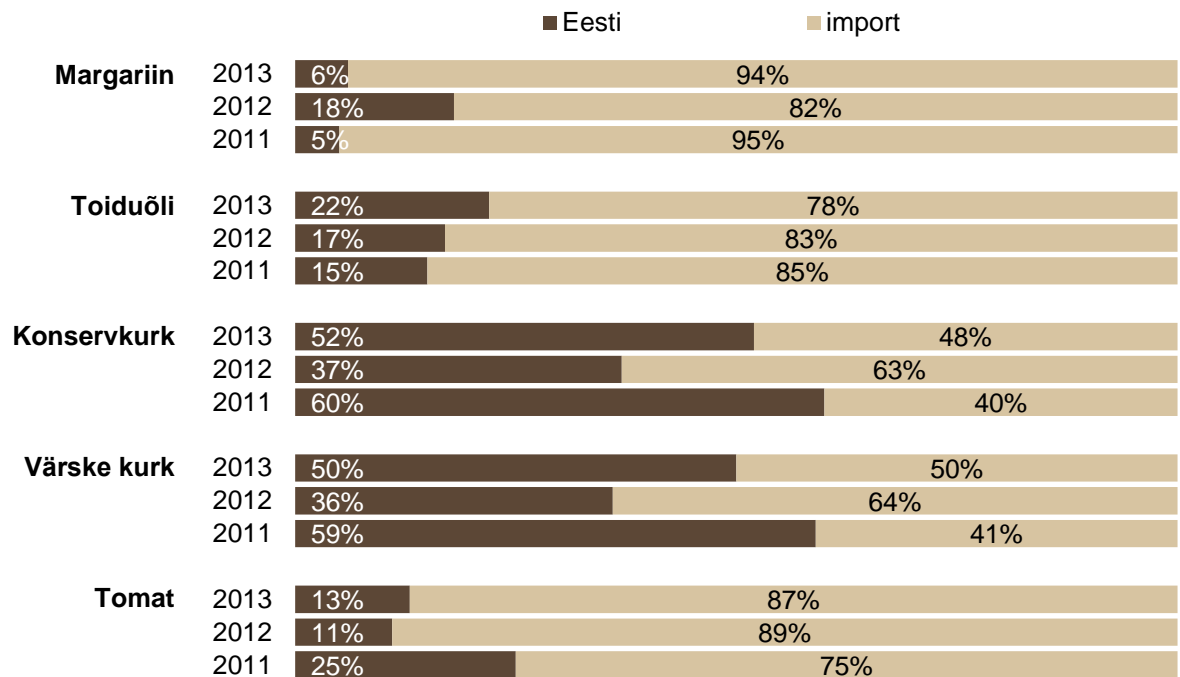
			Margariin	Toiduõli	Konservkurk	Värske kurk	Tomat	
Eesti keskmiselt	Kokku	2014	17,1	43,3	21,8	2,8	5,2	
		2013	21,8	44,1	20,3	2,7	4,2	
		2012	19,1	41,6	21,5	2,6	4,3	
	2014/2013			-22%	-2%	7%	2%	22%
	Eesti	2014	0,9	2,7	13,5	1,3	0,8	
		2013	2,2	2,1	11,8	1,3	0,5	
		2012	0,8	3,1	12,3	1,2	0,7	
	2014/2013			-59%	30%	14%	-4%	76%
	import	2014	16,2	40,7	8,3	1,5	4,3	
		2013	19,6	42,0	7,2	1,4	3,8	
2012		18,3	38,5	8,8	1,4	3,7		
2014/2013			-18%	-3%	16%	7%	15%	
Tallinna hüpemarketid	Kokku	2014	22,5	69,8	29,5	3,3	8,8	
		2013	30,5	63,5	25,5	3,0	6,3	
		2012	25,8	64,0	31,5	2,8	8,3	
	Eesti	2014	1,0	3,0	19,3	1,5	1,8	
		2013	3,0	3,3	13,8	1,0	1,0	
		2012	0,8	3,8	17,0	1,3	1,8	
	import	2014	21,5	66,8	10,3	1,8	7,0	
		2013	27,5	60,3	11,8	2,0	5,3	
		2012	25,0	60,3	14,5	1,5	6,5	
	Tallinna väikse-mad toidupood	Kokku	2014	12,0	30,5	10,0	3,0	4,9
2013			20,0	44,5	16,5	2,5	4,5	
2012			18,0	49,0	16,0	3,0	5,0	
Eesti		2014	0,5	2,0	8,0	1,0	0,3	
		2013	2,5	2,0	9,0	1,0	0,0	
		2012	0,5	2,0	8,5	1,5	0,0	
import		2014	11,5	28,5	2,0	2,0	4,6	
		2013	17,5	42,5	7,5	1,5	4,5	
		2012	17,5	47,0	7,5	1,5	5,0	
suured linnad		Kokku	2014	17,8	45,1	24,4	2,7	4,5
	2013		20,6	43,7	21,6	2,6	3,9	
	2012		18,6	29,3	17,4	3,2	2,8	
	Eesti	2014	0,7	2,0	13,4	1,1	0,0	
		2013	2,4	1,8	12,4	1,4	0,8	
		2012	1,1	2,3	10,7	1,3	1,0	
	import	2014	17,1	43,1	11,0	1,6	4,5	
		2013	18,1	41,9	9,1	1,3	3,1	
		2012	17,5	27,0	6,8	1,8	2,2	

			Margariin	Toiduõli	Konservkurk	Värske kurk	Tomat
Eesti keskmiselt	Kokku	2014	17,1	43,3	21,8	2,8	5,2
		2013	21,8	44,1	20,3	2,7	4,2
		2012	19,1	41,6	21,5	2,6	4,3
		2014/2013		-22%	-2%	7%	2%
	Eesti	2014	0,9	2,7	13,5	1,3	0,8
		2013	2,2	2,1	11,8	1,3	0,5
		2012	0,8	3,1	12,3	1,2	0,7
		2014/2013		-59%	30%	14%	-4%
	import	2014	16,2	40,7	8,3	1,5	4,3
		2013	19,6	42,0	7,2	1,4	3,8
		2012	18,3	38,5	8,8	1,4	3,7
		2014/2013		-18%	-3%	16%	7%
väiksemad linnad ja maa-asulad	Kokku	2014	15,5	34,6	18,9	2,6	4,0
		2013	20,1	37,4	18,2	2,7	3,7
		2012	17,3	42,2	21,3	2,2	3,6
		2014/2013		-23%	-7%	4%	-4%
	Eesti	2014	1,2	3,3	12,4	1,4	1,3
		2013	1,7	1,9	11,0	1,5	0,2
		2012	0,7	3,7	12,5	1,1	0,4
		2014/2013		-30%	73%	13%	-7%
	import	2014	14,3	31,4	6,5	1,3	2,7
		2013	18,4	35,5	9,1	1,3	1,3
		2012	16,5	38,5	8,7	1,1	3,3
		2014/2013		-22%	-17%	33%	0%

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi- ja hinnavaatlus

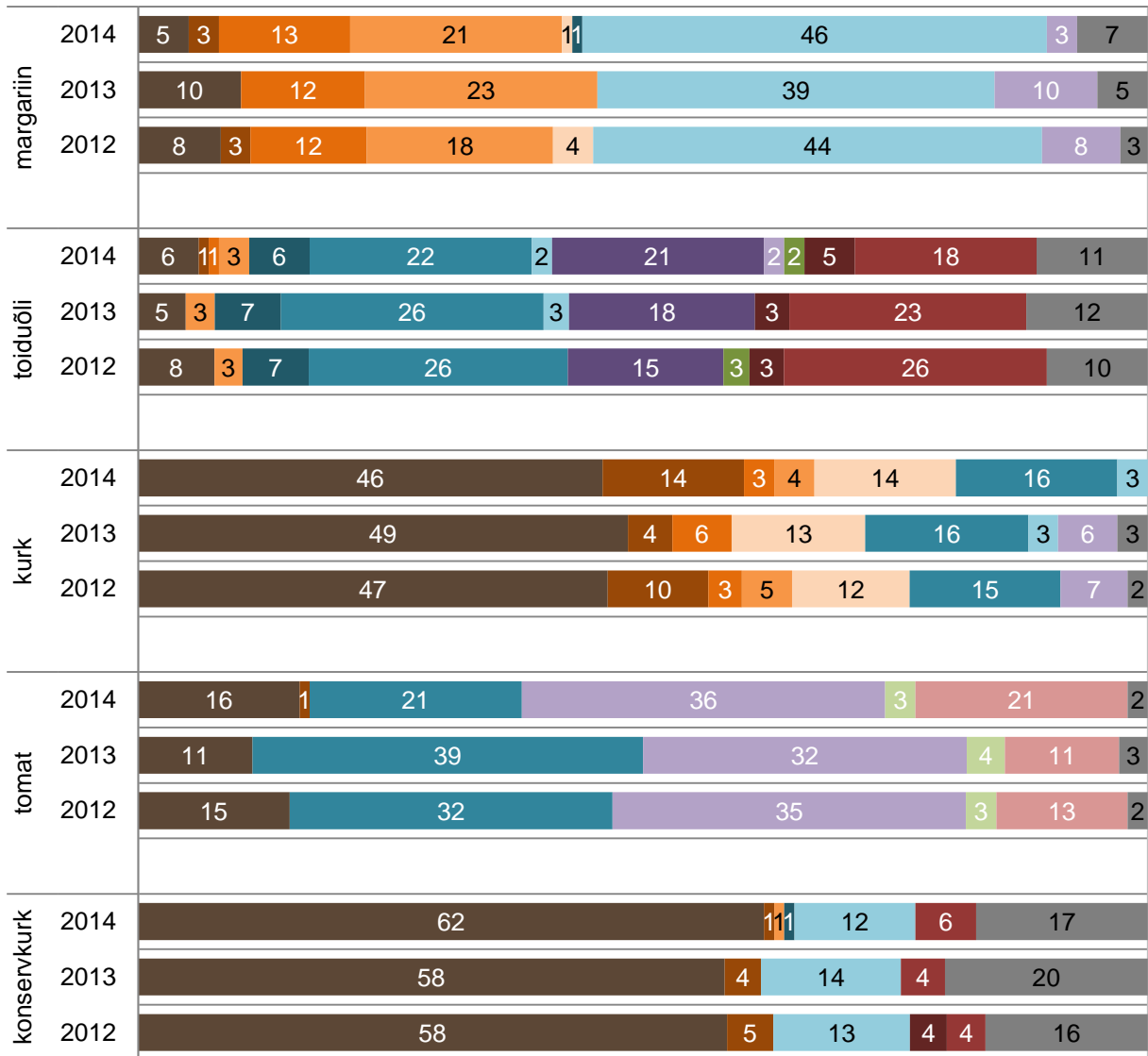

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi- ja hinnavaatlus

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi- ja hinnavaatlus, jaekettide esindajate andmed

■ Eesti
 ■ Läti
 ■ Leedu
 ■ Soome
 ■ Rootsi
 ■ Saksamaa
 ■ Hispaania
 ■ Poola
■ Itaalia
 ■ Holland
 ■ Kreeka
 ■ Senegal
 ■ Venemaa
 ■ Belgia
 ■ Maroko
 ■ muu

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi- ja hinnavaatlus

			Margariin	Toiduõli	Konservkurk	Värske kurk	Tomat
Eesti keskmiselt	Kokku	2014	3,00	2,40	2,62	2,04	2,10
		2013	3,25	2,56	2,36	2,22	2,53
		2012	2,80	2,63	2,33	1,56	2,55
		2013/2014	-8%	-6%	11%	-8%	-17%
	Eesti	2014	3,03	2,04	2,71	2,43	4,66
		2013	5,69	2,48	3,13	2,68	4,24
		2012	3,89	2,80	2,48	1,76	4,05
		2013/2014	-47%	-18%	-13%	-9%	10%
	import	2014	3,00	2,47	2,48	1,17	1,86
		2013	2,72	2,59	1,79	1,77	2,00
2012		2,56	2,52	2,12	1,33	1,76	
2013/2014		10%	-5%	39%	-34%	-7%	
Tallinna hüpermarketid	Eesti	2014	2,63	2,15	2,80	2,20	4,72
		2013	6,01	2,49	3,62	2,63	4,95
		2012	4,21	3,01	2,66	1,99	4,17
	import	2014	3,06	3,21	2,69	1,00	1,74
		2013	2,77	2,59	1,82	2,24	2,46
		2012	2,54	2,61	2,12	1,75	1,66
Tallinna väiksemad toidupoed	Eesti	2014	-	1,92	2,50	2,49	-
		2013	3,75	2,82	2,80	2,45	-
		2012	3,71	2,28	2,10	1,43	-
	import	2014	2,85	2,09	1,51	1,22	1,36
		2013	2,71	2,59	1,70	1,39	2,19
		2012	2,67	2,51	1,60	1,12	1,69
suured linnad	Eesti	2014	3,02	1,87	2,76	2,45	3,99
		2013	6,16	2,50	3,25	2,68	3,16
		2012	4,10	2,59	2,49	1,76	4,18
	import	2014	3,11	2,43	2,59	1,37	1,71
		2013	2,71	2,58	1,84	1,72	1,89
		2012	2,59	2,49	2,30	1,33	1,68
väiksemad linnad ja maa-asulad	Eesti	2014	3,11	2,10	2,65	2,49	5,19
		2013	4,72	2,41	2,52	2,72	4,62
		2012	3,65	2,91	2,43	1,75	3,60
	import	2014	2,88	2,34	2,28	1,13	2,10
		2013	2,70	2,61	1,71	1,53	1,79
		2012	2,52	2,52	2,09	1,20	1,95

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi ja hinnavaatlus

Päritolumaa	Hind			muutus 2014/2013 ± %	
	2014	2013	2012		
Margariin					
	Leedu	2,96	2,74	2,44	8%
	Poola	3,04	2,66	2,44	14%
	Holland	3,28	3,11	2,95	5%
	Soome	2,73	2,39	2,30	14%
	Eesti	3,03	5,69	3,89	-47%
Toiduõli					
	Venemaa	2,26	2,26	2,23	0%
	Belgia	2,27	2,72	2,67	-17%
	Eesti	2,04	2,48	2,80	-18%
	Hispaania	2,89	-	-	-
Konservkurk					
	Läti	2,01	1,63	1,69	24%
	Poola	1,85	1,86	1,70	0%
	Saksamaa	1,38	2,54	1,75	-46%
	Eesti	2,71	3,13	2,48	-13%
Tomat					
	Maroko	1,62	1,39	1,54	16%
	Holland	2,00	1,95	1,82	3%
	Hispaania	1,50	3,99	1,76	-62%
	Eesti	4,66	4,24	4,05	10%
Kurk					
	Hispaania	1,29	1,45	1,28	-11%
	Rootsi	0,98	1,50	1,30	-35%
	Holland	-	1,27	1,51	-
	Senegal	-	2,89	1,57	-
	Eesti	2,43	2,68	1,76	-9%

Allikas: TNS Emor, Eesti toidukaupade positsioon siseturul, sortimendi- ja hinnavaatlus